

Mål 2. Barn och unga är med och påverkar utvecklingen av kulturlivet

Uppföljning 2020

Så läser du rapporten

Rapporten utgör en uppföljning av det regionala kulturpolitiska målet **Barn och unga är med och påverkar utvecklingen av kulturlivet** och avser året 2020. Verksamheter som omfattas av uppföljningen är de som erhåller anslag inom ramen för kultursamverkansmodellen¹. Anslagen anges i tusentalskronor (tkr). Uppföljningen består av utdrag ur verksamhetsberättelser, enkätunderlag rörande barnkonventionen och statistik som inrapporterats genom det nationella rapporteringsverktyget kulturdata-basen vilken administreras av Myndigheten för kulturanalys. Statistiken som visar barn och ungas deltagande avser åldrarna 0–18 år, inrapporterade kvalitativa underlag avser åldrarna 0-25 (cirka). Respektive verksamhet har olika rapporteringskrav vilket påverkar utkomsten av den statistik som finns tillgänglig i kulturdata-basen. Statistiken består av tre delar aktiviteter, besökare och verksamhetsbesök. Aktiviteter innefattas av antal föreställningar, programaktiviteter, utställningar och konserter i det egna länet och besökare är de som besökt/deltagit vid dessa. Verksamhetsbesök består huvudsakligen av antalet betalande gäster som besökt utställningar, publika aktiviteter och konferenser där ett besök till museet ingår.

Uppföljningen relateras till verksamheternas uppdrag, genom ägardirektiv och uppdragsbeskrivningar, samt de av verksamheterna angivna utvecklingsområden i Region Västerbottens kulturplan 2020 - 2023.

Rapporten är indelad i verksamhetsform; kulturbolag, konsulentverksamheter, regional biblioteksverksamhet inkl. läs och litteraturfrämjande verksamhet samt regional enskild arkivverksamhet och. En sammanfattning inleder respektive del.

¹ Skellefteå Museum AB och Skogsmuseet i Lycksele AB är länsdelsmuseer under läns museet Västerbottens Museum AB. Västerbottens Museum AB är anslagsmottagare i modellen.

Kulturplanen och kultursamverkansmodellen

Kulturplanen är ett styrdokument för regional kulturutveckling och samverkan i Västerbottens län de kommande fyra åren. Planen är både ett planeringsverktyg och ett underlag i dialogen om de statliga anslagen till de regionala kulturverksamheterna som inryms i kultursamverkansmodellen. De fem övergripande regionala kulturpolitiska målen och insatsområdena har formulerats mot bakgrund av den nationella kulturpolitiken, regionala behov och utmaningar som framkommit i samband med kommundialoger och övriga samrådsdialoger, remissvar, i ägardirektiv och de regionala kulturverksamheternas utvecklingsområden. För att ta del av statens bidragsgivning till regional kulturverksamhet ska en flerårig regional kulturplan utarbetas i

- Professionell teater-, dans- och musikverksamhet
- Museiverksamhet och museernas kulturmiljöarbete
- Biblioteksverksamhet och läs- och litteraturfrämjande verksamhet
- Professionell bild- och formverksamhet
- Regional enskild arkivverksamhet
- Filmkulturell verksamhet
- Främjande av hemslöjd

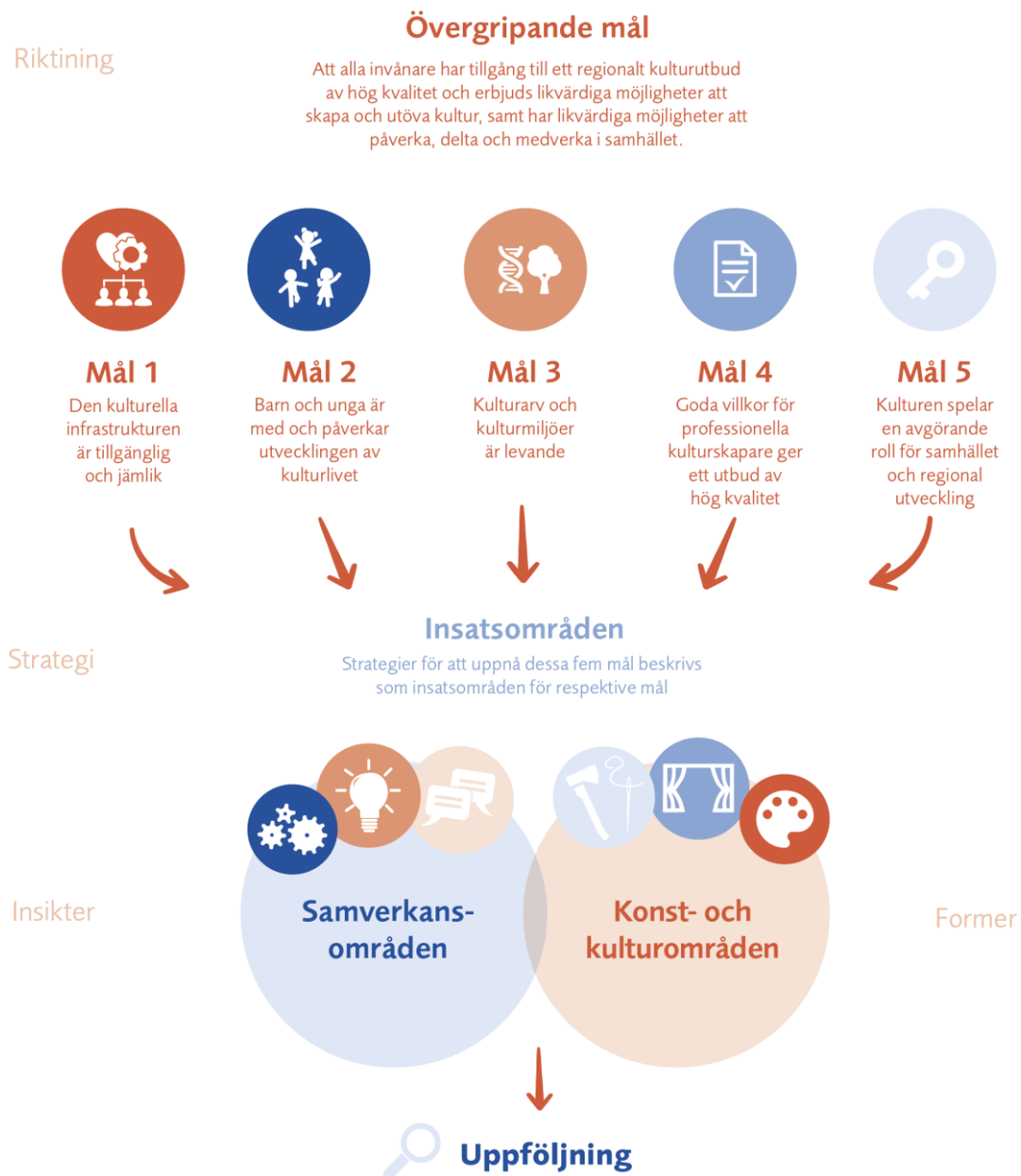
Region Västerbottens övergripande kulturpolitiska mål är att alla invånare har tillgång till ett regionalt kulturutbud av hög kvalitet och erbjuds likvärdiga möjligheter att skapa och utöva kultur, samt har likvärdiga förutsättningar att påverka, delta och medverka i samhällslivet. Under planperioden kommer

Regionala kulturpolitiska mål

Region Västerbottens övergripande kulturpolitiska mål är att alla invånare har tillgång till ett regionalt kulturutbud av hög kvalitet och erbjuds likvärdiga möjligheter att skapa och utöva kultur, samt har likvärdiga förutsättningar att påverka, delta och medverka i samhällslivet. Under planperioden kommer

² Regionen får även lämna statsbidrag till sådana verksamheter som avses i förordningen och som bedrivs i form av länsöverskridande samarbeten om dessa uppfyller de krav på anknytning till regionens område. Regionen får även lämna statsbidrag till överskridande samarbeten mellan olika konstområden

Region Västerbotten arbeta utifrån fem mål för att uppnå det regionala övergripande kulturpolitiska målet.

Region Västerbotten ansvarar för att löpande samordna uppföljning och utvärdering av den regionala kulturplanen. Detta sker i enlighet med förordning (2010:2012) om fördelning av vissa statsbidrag till regional kulturverksamhet och utifrån de nationella kulturpolitiska målen. Kvantitativa och kvalitativa redovisningar görs årligen för de regionala kulturverksamheter som ingår i kultursamverkansmodellen och rapporteras till Kulturrådet i enlighet med gällande förordningar och riktlinjer.

Aktuell rapport utgör en deluppföljning av kulturplanen och avser målområde 2, vilket utgör 1 av planens 5 målområden i enlighet med bilden ovan.

Pandemins påverkan

År 2020 har präglats av en pandemi med spridning av Coronaviruset (SARS-CoV-2) som orsakar sjukdomen covid-19. Den höga smittspridningen och de följande restriktionerna som inneburit begränsningar i möjlighet att träffas och samlas fysiskt har påverkat kulturlivet och den publika verksamheten som kulturen till stort består av.

Alla verksamheter som omfattas av rapporten har i sina verksamhetsberättelser beskrivit en hög påverkan av pandemin. Verksamheterna beskriver effekter av pandemin och restriktionerna i form av hel eller delvis nedstängning av öppen verksamhet, inställda och framflyttade programpunkter, turnéer och föreställningar, arbete med krishantering och stödåtgärder, förkortade eller obefintliga planeringshorisonter, låg besöksstatistik och inställda skolbesök. Utöver detta har även många verksamheter under år 2020 utvecklat sin digitala verksamhet genom att förflytta delar av verksamheten till digitala former såsom digitaliserade föreställningar och ökad närvaro på webbplatser och sociala medier.

Pandemins påverkan bör tas i beaktande vid läsning och analys av de statistiska delarna av rapporten.

Nuläge målområde 2

Verksamheterna bedriver sitt arbete i linje med ägardirektiv och uppdragsbeskrivningar, där insatser inom verksamheternas utvecklingsområden i den regionala kulturplanen till stor del har påbörjats. Planperiodens första år (år 1 av 4) har i stor utsträckning påverkats av den samhällsförändring som året inneburit. Samtliga verksamheter har ställt in delar av sina planerade programaktiviteter, föreställningar eller insatser riktade till målgruppen barn och unga. Trots ändrade förutsättningar att bedriva kulturverksamhet har flertalet av aktörerna ställt om sitt arbete för att nå målgruppen. Under 2020 var 38% av verksamheternas aktiviteter riktade till barn och unga och 28 % av alla besökare var barn och unga (*jmf 2019; 37% av verksamheternas aktiviteter var riktade till barn och unga och 27 % av besökarna var barn och unga*).

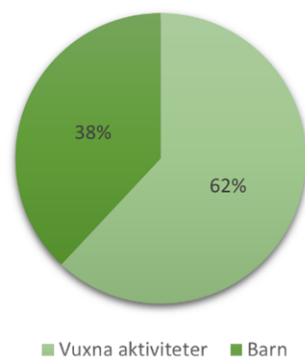
Uppföljningsunderlaget är en deluppföljning av målområde 2 med avsikt att genomföras årligen under planperioden, enligt tidigare beskrivna tillvägagångssätt. Ett fortsatt utvecklingsbehov i uppföljningsarbetet är att fördjupa sig i vissa delar av målområdet, då genom kompletterande metoder som dialoger, samråd, enkäter med mera. Områden att undersöka ytterligare skulle kunna vara att se vilket eventuellt samband det finns mellan verksamheternas anslag i relation till andel genomförda aktiviteter för målgruppen barn och unga, eller hur konstområdenas kulturella infrastruktur påverkar förutsättningarna att arbeta med insatser för och med målgruppen. Via genomförd enkät på tema *Barnkonventionen och barnrätt* som utgör en del av rapportens underlag lyfts ett behov av kunskapshöjning inom området, Region Västerbotten avser att genomföra insatser som möter detta behov under 2022.

Totalt antal aktiviteter och besökare barn och unga

Under 2020 hölls sammanlagt 1 425 aktiviteter varav 540 var riktade till barn och unga. Under 2020 hade verksamheterna inom kultursamverkansmodellen totalt 54 288 besökare varav 15 286 var barn eller unga.

*Under 2019 hölls sammanlagt 1 855 aktiviteter varav 687 var riktade till barn och unga. Under 2019 hade verksamheterna inom kultursamverkansmodellen totalt 137 661 besökare varav 36 635 var barn eller unga.

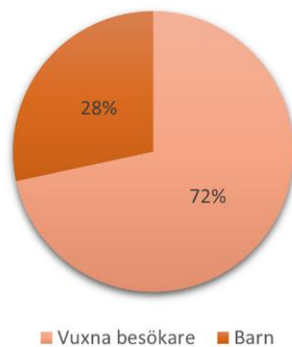
Verksamheterna inom kultursamverkansmodellen 2020- Aktiviteter

*2019-
Vuxna: 63%
Barn: 37%

Figur 1.1 Det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som verksamheterna inom kultursamverkansmodellen har genomfört under 2020 som är riktade till barn och unga.

Verksamheterna inom kultursamverkansmodellen 2020- Besökare

*2019-
Vuxna: 73%
Barn: 27%

Figur 1.2 Det mörkröda fältet är andelen besökare hos verksamheterna inom kultursamverkansmodellen under 2020 som var barn och unga.

Regionala kulturbolag

Region Västerbotten är delägare i fem kulturbolag; Västerbottensteatern AB, Norrlandsoperan AB, Västerbotten museum AB, Skogsmuseet i Lycksele AB och Skellefteå museum AB.

År 2020 var budgeten för de regionala kulturbolagen bestående av statligt och regionalt anslag 124 267 Tkr³. Norrlandsoperan budget motsvarar lite mer än hälften av det totala anslaget till bolagen. Västerbottensmuseum och Västerbottensteatern har likvärdiga anslag runt 20 000 Tkr. Skellefteå Museum har 7 616 Tkr och Skogsmuseet i Lycksele har 2 207 Tkr. I enlighet med ägardirektiven ska samtliga bolag bedriva verksamhet för barn och unga; VB teatern ska utveckla verksamhet för barn och unga. Norrlandsoperan, Skellefteå museum, och Västerbottens museum ska ur ett barnperspektiv utveckla verksamhet för barn och unga. Norrlandsoperan ska utöver detta utveckla en pedagogisk verksamhet. Samtliga bolag har formulerat verksamhetsspecifika utvecklingsområden i den regionala kulturplanen som riktar sig till barn och unga, även om de varierar i omfattning. Verksamheterna har även specificerat egna mål i sina verksamhetsplaner. Alla bolagen med undantag av Västerbottens Museum hade minst ett eget mål som riktade sig till barn och unga under 2020. Västerbottensteatern, Norrlandsoperan och Västerbotten museum är de tre bolag som har ett beslut i verksamheten om att arbeta med barnkonventionen och barnrätt. Alla kulturbolagen med undantaget av Norrlandsoperan har styrdokument inom verksamheten som innefattar ett barnrätts/barnperspektiv. Två av fem kulturbolag har eller ska inom en snar framtid inom verksamheten genomgå utbildningar om barnkonventionen och dess tillämpning, dessa är Västerbottensteatern och Norrlandsoperan.

Bolagen har under året alla genomfört verksamhet riktad till barn och unga i varierande grad och med bakgrunden av de förutsättningarna år 2020 inneburit.

³ Inklusive kommunala anslag, 193 150 tkr

Statistik

Det som går att urskilja utifrån diagrammen baserade på den data som kulturbolagen har rapporterat i form av aktiviteter 2020 är att mindre än hälften av aktiviteterna riktats till barn och unga för samtliga bolag. Bolagen ligger mellan 44% (Västerbottensteatern AB) och 0% (Västerbottens museum AB). De bolagen som bedrivit flest aktiviteter riktade till barn och unga är Västerbottensteatern (44%), Skellefteå museum (39%) och Norrlandsoperan (32%). Lycksele skogsmuseum ligger på 10%.

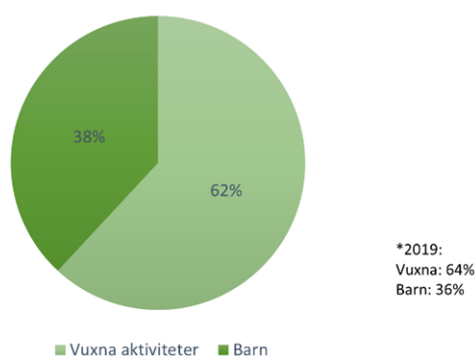
Det som går att utläsa utifrån besöksstatistiken är att kulturbolagen har haft barn och unga som besökare i varierad grad, från 61% barn och unga (Lycksele skogsmuseum) till 0% barn och unga (Västerbottens museum). De som har haft störst andel barn och unga är Lycksele skogsmuseum (61%) Skellefteå museum (46%), Norrlandsoperan (26%). Västerbottensteatern ligger på 19%.

Under 2020 hölls totalt 895 aktiviteter varav 341 var riktade till barn och unga. Under 2020 hade bolagen 42 144 besökare varav 10 379 var barn eller unga.

*Under 2019 hölls totalt 1346 aktiviteter varav 481 var riktade till barn och unga. Under 2019 hade bolagen totalt 101 888 besökare varav 29 295 var barn eller unga.

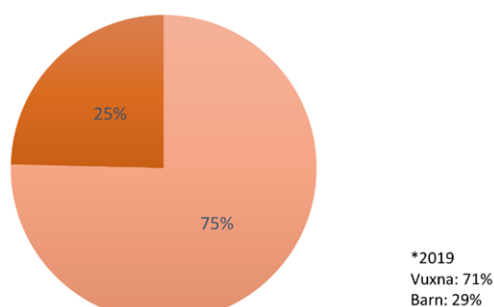
I diagrammen nedan beskrivs statistiken av bolagen sammantaget.

Kulturbolagen 2020- Aktiviteter

Figur 2.1 det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som kulturbolagen har genomfört under 2020 som är riktade till barn och unga.

Kulturbolagen 2020- Besökare

Figur 2.2 det mörkröda fältet är andelen besökare hos kulturbolagen under 2020 som var barn och unga.

Västerbottensteatern AB

Ägardirektiv

Västerbottensteatern AB ska med beaktande av ändamålet i bolagsordningen:

- *Utveckla verksamhet för barn och unga*

Budget

År 2020 var det regionala anslaget för Västerbottensteatern 11 213 Tkr och det statliga anslaget var 8 773 Tkr. Totalt anslag inom KSM var 19 986 Tkr.

Kommunalt anslag till verksamheten 2020 var 7 912 Tkr.

Utvecklingsområden från kulturplanen 2020 - 2023

Inleda ett framtida samarbete med Fryshuset, Stockholm Unghästen strävar efter att regionens unga ska bli sedda, hörda och lyssnade på. Detta görs genom att använda teater som ett pedagogiskt verktyg där det alltid ingår efter-samtal med experter. Det finns också ett behov av att skapa en större mer sammanhängande struktur mellan skola, kultur och fritidsverksamheter. Att erbjuda unga än mer konkreta verktyg i en kulturell kontext. Avdelningen har inlett samtal med Fryshuset, Stockholm, med förhoppningen att ett samarbete ska äga rum i det nya kulturhuset.

Verksamhetens egna mål riktade till barn och unga 2020

Vår målluppfyllelse

I enlighet med ägardirektiven skall Västerbottensteatern AB verka för att:

Barn och unga en prioriterad målgrupp Västerbottensteatern har som mål att 25 % av föreställningarna ska vända sig till barn och unga. Av 2020 års föreställningar så riktade sig 37 % till barn och ungdomar.

Arbete med Barnkonventionen

Västerbottensteatern har ett beslut angående barnkonventionen/barnrätt inom verksamheten som är taget på enhets/avdelningsnivå. Styrdokument i verksamheten innefattar delvis ett barnrätts/barnperspektiv då det finns i unghästens riktlinjer att göra en barnrättsprövning inför varje jobb. Uppföljning av arbetet görs genom att alltid göra en barnrättsprövning samt utvärdera efter avslutat jobb. Utbildningar om barnkonventionen och dess tillämpning har gjorts på både grund och fördjupningsnivå genom barnrätts byrån. Verksamheten tycker att det finns tillräckliga förutsättningar för att kunna diskutera och problematisera barnets rättigheter. Verksamhetens nästa steg i arbetet med barnkonventionen är att alla avdelningar på västerbottensteatern får utbildning i barnkonventionen och skapa tid för implementering och styrning. Det som efterfrågas i form av stöd från regionen är utbildning i ämnet och utseende av ansvariga på respektive arbetsplats om området.

Genomförd/planerad verksamhet för barn och unga 2020

UngHästen

UngHästen har under 2020 släppt boken *Trygga klassrum* som handlar om frågor som *unga* och psykisk ohälsa som formulerats som en handbok av pedagoger och för pedagoger.

De har även i sin föreställning *Viskningar* tagit upp svåra ämnen som mobbing ur olika perspektiv. En berättelse som skapar hopp och tro på förändring. Föreställningen riktar sig mot målgruppen åk 6-9 och 73 föreställningar med totalt 1801 personer i publiken har genomförts.

UngHästen har även genomfört Pedagogisk programverksamhet samt programaktiviteter som publiksamtal, efterarbeten och företagsprogram där 40 av 62 aktiviteter har riktat sig till barn och 900 av 1686 deltagare var barn.

Ungdomsavdelning arbetar förebyggande med ämnen som psykisk hälsa, rasism och mobbing.

Unghästen är också en resurs för skolor och klasser i kris. Föreställningar riktade till barn som genomförts av avdelningen år 2020 är *Viskningar*, *Improviserad melodifestival*, *Jubileumsföreställning* och *Effekten av affekten*.

Samarbete och dialog har under 2020 förts med Barn- och Ungdomsmottagningen, Skolkyrkan, Elevhälsan, Röda Korset, SENSUS och BRIS.

Nordiskt berättarcentrum

Nordiskt berättarcentrum har under 2020 genomfört en fantasifylld vandring i teaterhuset vid namn *sagoäventyr*. Vandringen riktade sig till målgruppen åk 6-9 och fyra föreställningar genomfördes med 69 deltagare.

Sagostunder har också genomförts bland annat i Vindeln i samband med årets berättarkommun.

Konferensen *lära med berättande* genomfördes för andra året. Temat var hur berättande kan användas som pedagogisk metod i alla lärande sammanhang. Det var 60 personer som deltog.

Nordiskt berättarcentrum har även genomfört *Berättarfestivalen* med inslag för barn som *Berättarrazzia* där oväntade och plötsliga nedslag med berättare som hastigt ockuperar klassrummet. Totalt överraskades 218 elever av razzian. En musikalisk interaktiv berättarföreställning med namnet *Det stora vårkalaset* genomfördes också på festivalen.

Nordiskt berättarcentrum har arrangerar den årliga berättarkonferensen, *Lära med berättande* och den årliga *Berättarfestivalen*. Samarbete och dialog har skett med bland annat *Skellefteå Kulturskola*, *grundskolor i Skellefteå*, *Utbildningsförvaltningen i Skellefteå* och *Kulturföreningen Mullberget*.

Till *Nordiskt Berättarcentrum* hör även en *berättar- och amatörteaterkonsulent*. I konsulentens arbetsuppgifter ingår dels arbete med de amatörföreningar som finns ute i länet och de amatörskådespelare som medverkar i teaterns sommar- och juluppsättningar, dels arbete med Årets Berättarkommun (ÅBK) och Årets

Kulturkommun (ÅKK), samt den övriga verksamheten som bedrivs på avdelningen. P.g.a. pandemin var det dock många evenemang som ställdes in som tex. amatörteaterprojektet Mullberget och arbetet med amatörerna till årets sommar-teater med mera. Samarbete och dialog har under 2020 bland annat skett med *Ung Scen Norr/Norrbottnesteatern*.

Pandemins påverkan

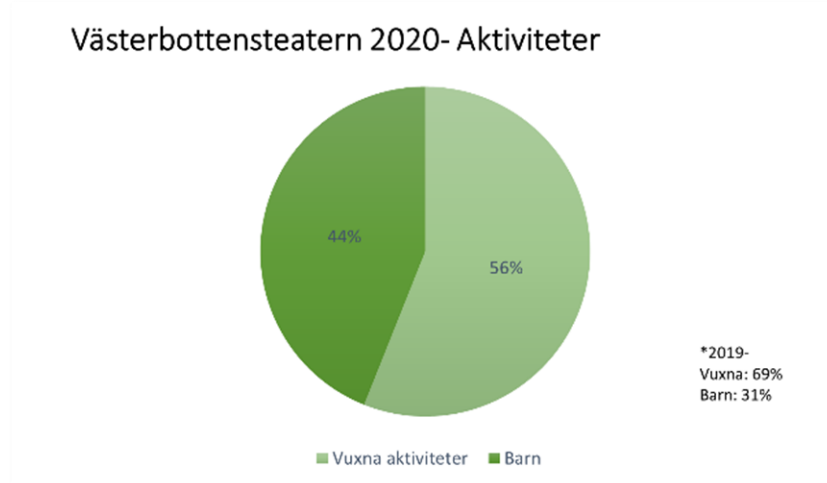
Coronapandemin har kommit med svårigheter att upprätthålla teaterns verksamhet. Det har under året funnits en avsaknad av fysiska föreställningar men verksamheten har arbetat hårt för att fortsätta möta publiken på andra sätt, genom exempelvis dialog på sociala medier.

Trots svårigheter att upprätthålla ett liknande flöde av programpunkter som tidigare år så har verksamheten till viss mån lyckats genomföra dessa. Verksamheten har även tappat publik-siffror på grund av pandemin men har lyckats digitalisera eller hålla programpunkter för en begränsad publik under året.

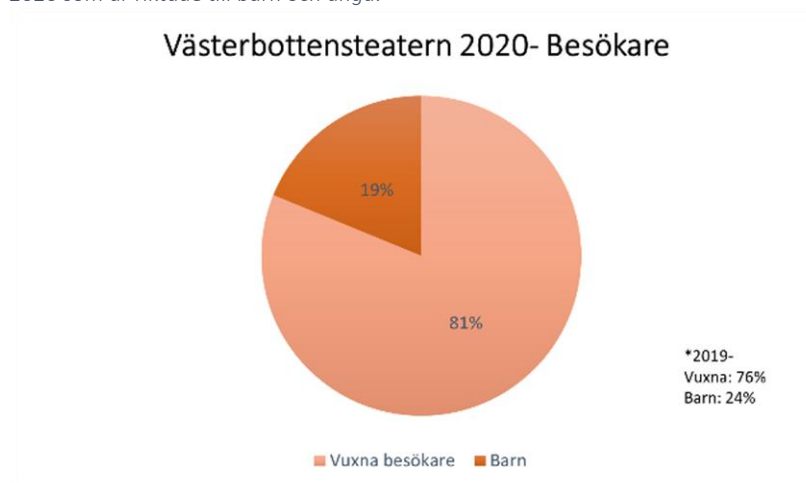
Statistik (andel barn & unga)

Under 2020 hölls totalt 364 aktiviteter varav 160 var riktade till barn och unga. Under 2020 hade Västerbottensmuseum totalt 17 997 besökare varav 3 384 var barn eller unga.

*Under 2019 hölls totalt 705 aktiviteter varav 220 var riktade till barn och unga. Under 2019 hade västerbottensteatern 43 761 besökare varav 10 626 var barn eller unga.

Figur 3.1 det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som Västerbottensteatern har genomfört under 2020 som är riktade till barn och unga.

Figur 3.2 det mörkröda fältet är andelen besökare hos Västerbottensteatern under 2020 som var barn och unga.

Norrlandsoperan AB

Ägardirektiv

Norrlandsoperan ska mot bakgrund av ändamålet i bolagsordningen:

- utifrån ett barnperspektiv utveckla verksamheten för barn och unga.

- utveckla pedagogisk verksamhet inom scenkonst, musik och dans.

Budget

År 2020 var det regionala anslaget för Norrlandsoperan 23 192 Tkr och det statliga anslaget var 51 076 Tkr. Totalt anslag inom KSM 2020 var 74 268 Tkr.

Kommunalt anslag till verksamheten 2020 var 28 348 Tkr.

Utvecklingsområden från kulturplanen 2020-2023

Vidareutveckla samarbetsrutiner och turnéstrukturer samt främjar återväxt hos unga arrangörer Norrlandsoperan arbetar aktivt för ett mer varierat och nytänkande programutbud som tar hänsyn till kulturell och annan mångfald som finns i Västerbotten. För att främja allas lika möjligheter att delta i kulturupplevelser i världsklass kommer Norrlandsoperan att vidareutveckla samarbetsrutiner, nätverk och turnéstrukturer i regionen och nationellt, både i befintliga nätverk (exempelvis MOTILI, BUNGG, NMD, Musik i Norr, Dansnät Sverige) och i nya nätverk (Nationell Musiktalangcenter, På turné). Dessutom granskas och utvecklas olika former av resestöd och bussbidrag, dels till enskilda kulturutövare, dels riktat till föreningslivet för att underlätta för Västerbottens invånare att ta sig till större evenemang till Norrlandsoperan eller projekt i andra kommuner.

Bredare mångfald i programutbudet och förstärkning av publikarbete [... Norrlandsoperan kommer också att genomföra internationella samarbeten och utbyten där både professionella kulturutövare och intresserade

Västbottningar via föreningar och skola involveras i en kreativ samhällsdialog...]

Förstärka satsningar för barn och unga med fokus på eget skapande och pedagogiska insatser

För bebisar, yngre och barn upp till mellanstadiet kommer Norrlandsoperan att satsa på minst två egna eller samproducerade föreställningar per år som innehåller interaktiva element vilka uppmuntrar barn till aktivitet och kreativitet. Föreställningarna kan kompletteras med kringaktiviteter som ger ännu mer utrymme för eget skapande som exempelvis musik- och danslek, prova på orkesterinstrument, singalong eller taktila upplevelselandskap. Utbudet av pedagogiska aktiviteter utökas. Precis som för vuxenpubliken satsar Norrlandsoperan för yngre besökare på en högkvalitativ blandning av svenska och internationella konstnärer. Med blick på återväxten hos unga kulturutövare är residensmöjligheter med tillgång till mentorer och teknisk support lika avgörande som workshops i regionen för att bidra till professionalisering och kompetensutveckling. Samtidigt ökas attraktiviteten att bosätta sig som ung utövare i Västerbotten. Norrlandsoperans symfoniorkester är en av aktörerna i det nybildade Nationell Musiktalangcenter. Initiativet gör det möjligt att stödja unga musiker och dirigenter på sin väg till en professionell musikkariär, exempelvis genom masterclass och personliga mentorer. För ungdomar och unga vuxna vidareutvecklas URBAN NORTH som satsning på urban kultur. Efter en initial fokus på dans ska satsningen framöver i större utsträckning inkludera mer musikprojekt. Unga utövare och arrangörer är delaktiga i planering, publikarbete och som medverkande i olika projekt. Norrlandsoperan stärker URBAN NORTH som regional plattform och nya internationella samarbeten.

Strategiskt verka för att implementera digital teknik med syfte att öka tillgängligheten [...En annan utvecklingspotential finns i streaming av föreställningar, battles och utvalda konserter. Norrlandsoperan möjligheter med att öka tillgången till digitala pedagogiska insatser som till exempel streamade/nedladdningsbara

föreställningsintroduktioner, handledningsmaterial för skolor, programblad, digitala guidade turer genom Norrlandsoperan...]

Verksamhetens egna mål riktade till barn och unga 2020

Vision och mål Norrlandsoperan ska tillgängliggöra scenkonst för barn och unga, särskilt verksamhet som stimulerar eget skapande.

Prioriterade målgrupper Norrlandsoperan har ett brett uppdrag och en publik som spänner från ung till gammal i hela Region Västerbotten. Enligt ägardirektivet är den prioriterade målgruppen för verksamheten barn och unga.

Regionala, nationella & internationella samarbeten Genom att barn och unga är en prioriterad målgrupp, är en viktig del av verksamhetens samarbeten riktade insatser inom förskolor, grundskolor, gymnasium samt mot musik- och kulturskolor i hela länet. Samarbetet säkerställer att barn och unga ska få uppleva kulturupplevelser av hög kvalitet och av olika genrer var de än befinner sig i regionen.

Arbete med Barnkonventionen

Norrlandsoperan har ett beslut angående barnkonventionen/barnrätt inom verksamheten som är taget på ledningsnivå. Verksamheten har inget styrdokument som uttalat hänvisar till FN:s barnkonvention men barn och ungas perspektiv finns med i all norrlandsoperans verksamhet. Ett mer tydligt styrdokument på området är på gång. Arbetet på området följs upp avdelningsvis och av VD i bla tertialuppföljningarna. Utbildningar om barnkonventionen och dess tillämpning är på gång. Verksamheten tycker att det finns tillräckliga förutsättningar för att kunna diskutera och problematisera barnets rättigheter. Verksamhetens nästa steg i arbetet med barnkonventionen är att utbilda samtliga anställda på NO om frågan. Den största utmaningen med arbetet kring barnkonventionen anser verksamheten är implementering.

Genomförd/planerad verksamhet för barn och unga

Opera

Barn och unga är en prioriterad målgrupp för operaavdelningen. Aktiviteter för målgruppen är föreställningar och mer allmänt knutna till konstformen. Fr o m mars 2020 fick pedagogisk verksamhet som byggde på fysiska besök som exempelvis Norrlandsoperans årliga operaskola (för högstadiet/gymnasiet) och Singalong opera (för yngre barn) ställas in. Pedagogiska insatser som han genomförs, bl.a. med olika skolor i Umeå, Vännäs och Örnsköldsvik där elever fick besöka ett av genrepen till Don Giovanni och sedan jobbade vidare utifrån olika tematiska ingångar i sina klasser.

Norrlandsoperans barnkör består just nu av 25 barn i åldrarna 9–18 år. Innan pandemin bröt ut medverkade barnkören i Emmy Lindströms verk Barn av ros och förgätmigej tillsammans med Norrlandsoperans Symfoniorkester. Den planerade årliga julkonserten tillsammans med Norrlandsoperans Symfoniorkester ställdes in. Totalt kunde barnkören genomföra 26 ordinarie repetitioner under hela året.

Musik

Verksamhet riktad till barn och ungdomar är prioriterat där eget skapande och delaktighet är särskilt viktigt.

En konsert med Beethovens Symfoni nr 9 har genomförts där deltagande körer var Operakören, Umeå Studentkör och Norrlandsoperans barnkör. Programmet kombinerades med Norrlandsoperans beställningsverk Barn av ros och förgätmigej av tonsättaren Emmy Lindström. Med anledning av att barnkonventionen blev lag 2020 beställdes verket till Norrlandsoperan för orkester, sopran, tenor och barnkör. Ludde B var en uppskattad familjeföreställning i februari på temat Ludwig van Beethoven.

Staketorkestern (sångerskan Anna Jakobsson och en brasskvartett från Norrlandsoperans Symfoniorkester) spelade utomhus under vår och höst för framför allt förskolebarn. 16 föreställningar genomfördes där ca 1 000 barn nåddes.

Arbetet med Årets Kulturkommun i Storuman 2019/2020 och Robertsfors 2020/2021 utvecklas framgångsrikt. Dessa samarbeten har om än i en mer begränsad omfattning under 2020 resulterat i föreställningar, pedagogiska insatser, workshops och arrangörsutbildningar, med starkt fokus på den prioriterade målgruppen barn och unga.

Umeå Impro är samlingsnamnet för pedagogiska aktiviteter i samband med *Umeå Jazzfestival*. *Umeå Youth Jazz Orchestra* bestående av elever från Umeå Kulturskola, Backens musikklasser och Midgårdsskolan (35 st elever) som under ett par dagar under hösten 2020 repeterade tillsammans 10 med två jazzmusiker och avslutade med en konsert. Parallellt genomfördes tre seminarier i workshopform vid Midgårdsskolans estetlinje där 50 st elever deltog.

Brass-chat med Norrlandsoperans Brassensemble är en digital livestream med orkesterns brassmusiker för målgruppen åk 6 i form av en pedagogisk konsert, där lite olika musikstilar samt de olika instrumenten presenterades. Eleverna fick sedan via chat ställa frågor till musikerna. Fyra klasser deltog med ca 90 elever.

Norrlandsoperans Symfoniorkester arrangerar en gång per år tillsammans med länets kulturskolor Samspelsdagarna, där barn och unga från länets samtliga musik- och kulturskolor spelar tillsammans med musikerna i symfoniorkestern under två dagar. Dessa gick ej att genomföra 2020.

Dans

Dans i Västerbotten som konsulentverksamhet har främst fokus på främjandeuppdrag för barn och unga, utövare och arrangörer. I Storuman och Robertsfors (Årets kulturkommun) satsade både Dans i Västerbotten och dansavdelningen extra på barn och ungdomsaktiviteter.

Norrlandsoperans dansavdelning arbetar i nära samverkan med Dans i Västerbotten, vilket gör att Dans i Västerbottens turnerande barnföreställningar även presenteras i Umeå.

Barn och unga är en av verksamhetens viktigaste målgrupper, vilket bland annat manifesteras i särskilda satsningar som *Up North* och produktioner som *Mikro Makro* med tillhörande slutresidens och premiär på Norrlandsoperan. Stor vikt läggs på stöd till unga utövare och en välförankrad turnéverksamhet riktad till en ung publik i regionen.

I samband med Dans i Västerbottens länsturnéer för barn och unga gavs föreställningarna *Mikro Makro* (4 – 7 år) och *Hela havet stormar* (10 – 12 år) på våra scener under 2020. Utöver dessa presenterades föreställningen *Den kosmiska havsträdgårdspassagen*.

Norrlandsoperan vill uppmuntra barn och unga till eget deltagande genom ett stort utbud av medskapande aktiviteter och ett omfattande workshopprogram.

Dansavdelningens största satsning med fokus på unga och på deltagare med bred kulturell bakgrund är *Up North*. *Up North* är ett treårigt regionalt utvecklingsprojekt med stöd av Kulturrådet och Region Västerbotten. Aktiviteter inom projektet har skett under hela året runt om i Västerbotten. *Up North*'s huvudfokus är att främja unga utövares eget skapande samt att bygga mötesplatser för unga på deras egna villkor. Trots pågående pandemi har *Up North* 2020 haft möjlighet att erbjuda dansworkshops i länet, arrangörsstipendium, musikaktiviteter och residens. Dessutom arrangerades ett stort så kallat *battle* i samarbete med Malmöbase-erade kulturföreningen *Iver*. På Norrlandsoperan fick en publik om 50 personer se några av Sveriges bästa battle-dansare tävla. Hela evenemanget livestreamades digitalt och nådde dansintresserade över hela landet.

Vid sidan om föreställningarna arbetar Norrlandsoperans gästande koreografer och dansare också i olika workshopsformat, ofta i samarbete med Dans i Västerbotten. Det kan röra sig om danselever från estetlinjer på gymnasiet, Myllan-workshops för unga amatördansare, skolelever och barn. I samarbete med ungdomars klimatrörelse *Fridays for Future* arrangerades i samband med Norrdans produktion *Our*

house is on Fire en paneldebatt om kulturens roll för en hållbar framtid som kompletterades med klimatsmart middag.

Konst

Under året har en workshop med Midgårdsskolans estet-elever genomförts samt ett studiebesök från SAK ung (Sveriges Allmänna Konstförenings ungdomsgrupp). Under hösten genomfördes även en veckas kurs på Konsthögskolan med Marianna Feher och Manuel Pelmus.

Pandemins påverkan

För Norrlandsoperan har pandemin inneburit stora utmaningar då verksamheten vanligtvis arbetar med långa planeringshorisonter. Pandemin har inneburit ett behov av att växla mellan att ställa in, ställa om eller flytta fram produktioner och verksamhet inom opera, orkester, dans och konst vilket framtvungat en kort framförhållning som varit utmanande.

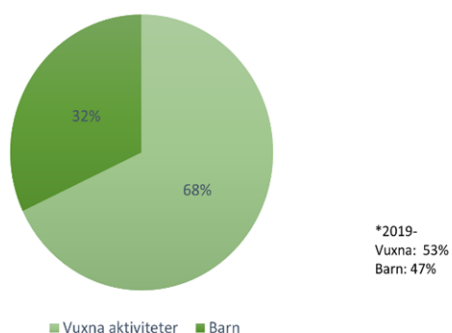
Norrlandsoperan ställde in sin publika verksamhet och turnéer under våren och hösten 2020 med hänseende till att smittspridningen eskalerat i hela landet. Verksamheten har trots pandemin lyckats möta publik inte bara i Umeå utan också i andra delar av regionen samt påbörjat arbete med att utveckla Norrlandsoperans digitala salong NO Play.

Statistik (andel barn & unga)

Under 2020 hölls totalt 397 aktiviteter varav 127 var riktade till barn och unga och Norrlandsoperan hade totalt 20 309 besökare varav 5 179 var barn eller unga.

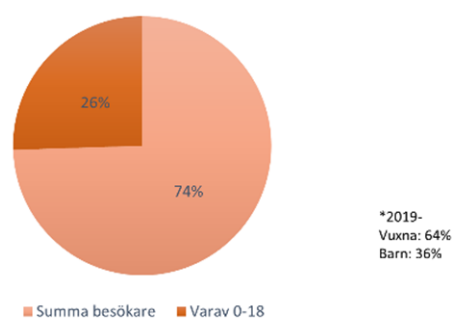
*Under 2019 hölls totalt 495 aktiviteter varav 287 var riktade till barn och unga. Under 2019 hade Norrlandsoperan 48 892 besökare varav 18 440 var barn eller unga.

Norrlandsoperan 2020- Aktiviteter

Figur 4.1 det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som Norrlandsoperan har genomfört under 2020 som är riktade till barn och unga.

Norrlandsoperan 2020- Besökare

Figur 4.2 det mörkröda fältet är andelen besökare hos Norrlandsoperan under 2020

Västerbotten museum AB

Ägardirektiv

Västerbottens museum ska mot bakgrund av ändamålet i bolagsordningen:

- *Utifrån ett barnperspektiv utveckla verksamheten för barn och unga.*

Budget

År 2020 var det regionala anslaget för Västerbottens museum 12 350 Tkr och det statliga anslaget var 7838 Tkr. Totalt anslag inom KSM 2020 var 20 188 Tkr.

Kommunalt anslag till verksamheten 2020 var 19 141 Tkr.

Utvecklingsområden från kulturplanen riktade till barn och unga 2020-2023

Nya former att förmedla kulturarvet- [*...Idag är det en brist i museets pedagogiska verksamhet att inte på ett överskådligt sätt kunna visa och förklara de strukturer och omständigheter som har format vår region. Med stöd från nordiskt berättarcentrum i frågor om dramaturgi och scenisk gestaltning vill museet skapa en modern och attraktiv kulturhistorisk utställning...*]

Främja allas möjligheter till kultur och bildning- Västerbottens museum har arbetat metodiskt och målmedvetet med inkludering och medskapande de senaste åren, inte minst med de fem nationella minoriteterna och urfolket samt genom skolformen SFI, svenska för invandrare. De goda erfarenheterna tar museet nu med sig för att fortsätta nå grupper som sällan eller aldrig har kontakt med museet. Museet som arena för kunskapsuppbyggnad och bildning fyller en mycket viktig funktion i samhället och ska synliggöras ännu mer. Samverkan med universitet och högskolor ska också öka.

Arbete med Barnkonventionen

Västerbottens museum har ett beslut angående barnkonventionen och barnrätt på gång inom verksamheten. Styrdokument i verksamheten innefattar ett barnrätts/ barnperspektiv då barn

och unga är en prioriterad målgrupp i museets verksamhet med skaparverkstad. Arbetet följs upp genom en årlig verksamhetsplan för pedagogik. Utbildningar om barnkonventionen och dess tillämpning har ej genomförts för personalen. Verksamheten vet inte om det finns tillräckliga förutsättningar för att kunna diskutera och problematisera barnets rättigheter. Verksamhetens nästa steg i arbetet med barnkonventionen är att det ska skrivas en ny pedagogisk policy. Den största utmaningen med arbetet kring barnkonventionen anser verksamheten är att praktiskt implementera barnkonventionen. Det som efterfrågas i form av stöd från regionen är utbildning.

Genomförd/planerad verksamhet för barn och unga

Museet öppnade två utställningar riktade till barn i samband med återöppnandet den 18:e augusti, dessa har fått stå resten av året. Under museets öppna månader genomfördes aktiviteter för totalt 1 008 skolbarn.

En ny vandringsutställning sattes samman som ett resultat av den stora satsningen Prioritet: minoritet med fokus på Sveriges fem nationella minoriteter. Vandringsutställningen visades på totalt 7 orter under 2020. Med utställningen följer ett pedagogiskt material användbart för skolan.

Pandemins påverkan

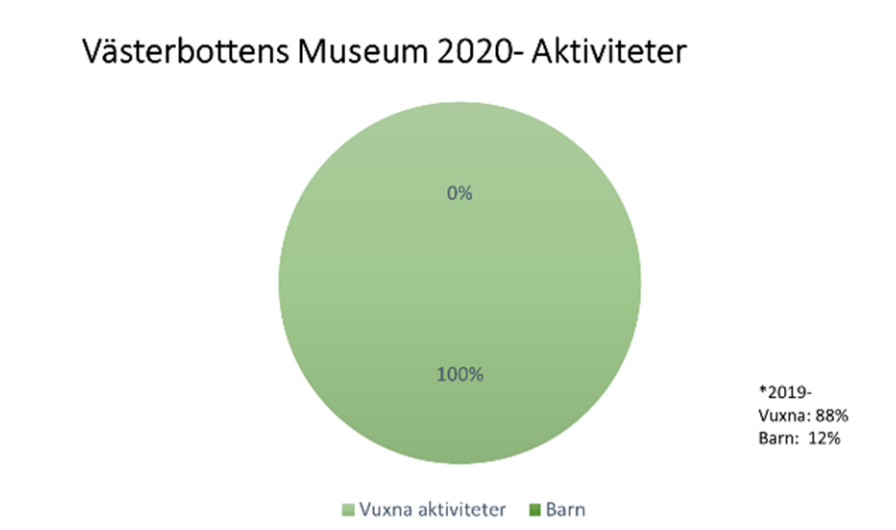
Den 17 mars 2020 stängde museet all programverksamhet inklusive *Minimus*. Den 4 april stängdes museet helt för besökare och hade stängt fram till den 18 augusti då museet öppnade. Den 10 november stängdes museet igen på grund av ökad smittspridning och skärpta råd och restriktioner. Verksamheten har arbetat med att vara mer tillgänglig digitalt genom museets webb. Utställningsverksamheten har påverkats under året då Västerbottens

museum haft minskade möjligheter att erbjuda utställningsmöjligheter.

Statistik (andel barn & unga)

Under 2020 hölls totalt 8 aktiviteter varav 0 var riktade till barn och unga och Västerbotten Museum hade totalt 110 besökare varav 0 var barn eller unga. Under året hade Västerbottens museum 32 884 verksamhetsbesök varav 1008 av besökarna var barn eller unga.

*Under 2019 hölls totalt 33 aktiviteter varav 4 var riktade till barn och unga och det finns ingen besöksstatistik eller verksamhetsbesöksstatistik från året. Under 2019 finns ingen inrapporterad verksamhetsbesöksstatistik för barn och unga.

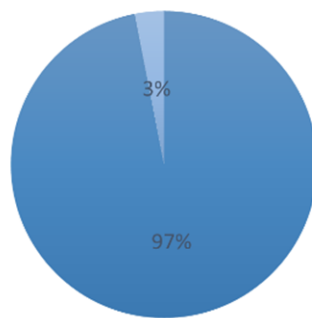

Figur 5.1 det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som Västerbottens museum har genomfört under 2020 som är riktade till barn och unga.

Figur 5.2 det mörkröda fältet är andelen besökare hos Västerbottens Museum under 2020 som var barn och unga.

Västerbottens museum 2020- Verksamhetsbesök

*2019- ingen data

■ Vuxna ■ Barn och Unga

Figur 5.3 Det mörkblå fältet är andelen verksamhetsbesök hos Västerbottens museum som under 2020 utgjorts av barn eller unga.

Skellefteå museum AB

Ägardirektiv

Skellefteå museum ska mot bakgrund av ändamålet:

- *Utifrån ett barnperspektiv utveckla verksamheten för barn och unga.*

Budget

År 2020 var det regionala anslaget för Skellefteå museum 7616 Tkr.

Kommunalt anslag till verksamheten 2020 var 10 503 Tkr.

Utvecklingsområden från kulturplanen riktade till barn och unga 2020-2023

Ny basutställning med särskild barnsatsning

Skellefteå museum AB har inte förnyat sina permanenta utställningar sedan mitten av 1980-talet. Museets avsikt är att bygga två nya permanenta utställningar i olika etapper som ersätter de gamla. I en första satsning kommer museet att bygga en utställning som riktar sig till huvudsakligen barn i förskoleåldern, 0 – 6 år, kallad Lilla museet med den dialektala underrubriken Barnsia. I museets upptagningsområde finns ett begränsat utbud av kultur riktad till denna åldersgrupp. Museet önskar att både öka antalet museibesök och nå nya grupper genom utställningarna. Museet önskar härutöver också föra in vår tids kunskap och kännedom om bygdens historia i utställningarna vilket bland annat inkluderar samiska berättelser.

Verksamhetens egna mål riktade till barn och unga 2020

Avdelningen för utställningar och produktion har uppgiften att producera utställningar utifrån Skellefteå museums profilområden samt utställningar särskilt riktade till barn och unga.

Museets verksamhetsmål

Prioriterad insats är att förnya museets basutställningar, den första delen riktad till barn 0-6 år invigdes februari 2020 och den andra om

våra upptagningsområdets historia under hösten 2021. Under 2017 inledde museet projektering av en ny basutställning som vid invigning kommer skildra Skellefteå, Norsjö och malås utveckling från forntid till samtid. Basutställningen är sannolikt museets största satsning någonsin både ur en ekonomisk synvinkel och ur

ett resursmässigt medarbetarperspektiv. Satsningen kommer att betyda ett rejält lyft för besökare och museets möjlighet att visa samlingarna, att bedriva pedagogisk verksamhet och inte minst att lyfta våra upptagningsområdets historia inkluderat de regionala uppdragen.

Arbete med Barnkonventionen

Skellefteå museum har inget beslut i verksamheten om att arbeta med barnkonventionen/barnrättsperspektiv. Styrdokument inom verksamheten innefattar ett barnrätts/barnperspektiv då museet har ett särskilt ägardirektiv att arbeta med barn och unga och detta implementeras även i verksamhetsplanen. Arbetet på området följs upp i verksamhetsberättelsen och i rapportform till ägare. De som arbetar inom verksamheten har inte genomgått någon utbildning om barnkonventionen och dess tillämpning. Verksamheten vet inte om det finns tillräckliga förutsättningar för att kunna diskutera och problematisera barnets rättigheter. Verksamhetens nästa steg i arbetet med barnkonventionen är ej planerat. Verksamhetens nästa steg i arbetet med barnkonventionen är att försöka utbilda personalen. Skellefteå museum vet inte vad som är mest utmanande vad gäller arbetet med barnkonventionen. Det som efterfrågas i form av stöd från regionen är tydliggörande kring barnkonventionen och vad den innebär för verksamheten.

Genomförd/planerad verksamhet för barn och unga

Utställningar och produktion

Avdelningen har producerat en permanent lokalhistorisk lek och lärmiljö *Barnsia* riktad till barn i åldrarna 0-6 år. I lek och lärmiljön får

barnen lära känna sitt kulturarv. Miljön är helt skärmfri och bygger på att barnen ska uppleva miljön med alla sina sinnen, Invigningen skedde under vecka 9 med inbjudna barn, som exempel kom alla 5-åringar från Malå kommun samt ett antal barn ifrån förskolor i Skellefteå. Under öppningshelgen fredag till söndag hade dem ca 1 300 besökare.

I samband med invigningen av Barnsia öppnades även en fotoutställning *Små! Då!* En utställning med 130 fotografier på barn från vår fotosamling. I rummet finns även information om barnkonventionen.

Pedagogisk verksamhet

Under hösten har förskolegrupper kunnat boka tid i *Barnsia*. Museets skolväska *Forntiden* har lånats ut under hela hösten och en mindre höstlovworkshop kunde genomföras utifrån de corona-restriktioner som då rådde med teman hämtade från *Barnsia*. Tillsammans med *Älvsbacka förskola* påbörjades även ett forskningsuppdrag i samband med forskarfredag.

En film för Facebook och Instagram spelades in med syfte att visa pedagogiken bakom kulisserna. Den aktivitet som var planerad för forskarfredag i Malå fick ställas in men en film för Facebook och Youtube spelades in med tema gruvhistoria kopplat till dagens stora metallbehov.

Ett första möte har hållits med gymnasielärare i Hi och forskare i utbildningshistoria för stöd i planering av ev. gymnasieprogram i *BAS2020*. Späningsmöten med folkrörelsearkivet för att hitta vägar till samarbeten nät vi kan börja möta klasser i *BAS2020*. Tagit del av RAÄ:s seminarier *Tema Skola och kulturarv* under hösten.

Fotoavdelningen

Fotoavdelningen har producerat utställningen *Små, Då* och fotat invigningen av *Barnsia*.

Program/Visningar/Föreläsningar

Större delen av verksamheten har ställts in eftersom *BAS2020* varit prioritet, utöver detta har Covid 19 och dess konsekvenser gjort att all

form av pedagogisk verksamhet samt all programverksamhet ställts in och alla utställningar är stängda. I samband med öppningen av *Barnsia* hade vi ett antal workshops för barn.

Kommunikation

Skellefteå museum arbetar fortlöpande med att undersöka hur ny teknik kan användas som ett verktyg för att nå nya målgrupper. Under 2019 beslutades hur uppdraget kan få en tydligare inramning genom ett spelperspektiv. Museets kommunikatör presenterade under maj en förstudie för spelsatsning. Förstudien visade på två möjliga inriktningar för att arbeta med spel: en spelutställning samt ett fokus på att kommunicera digitalt. Inom båda inriktningarna finns möjligheter för Skellefteå museum att locka en bredare och yngre målgrupp.

Lilla museet med inriktning mot yngre målgrupper har tillgängliggjorts genom en digital plattform. I *lilla museet* möter besökaren figuren SIA som är en vägledande guide för barnen. Under sommaren har SIA flyttat ut i Skellefteås lekplatser i form av en postlåda där barn kan förse sig med pedagogiskt material knutet till verksamheten. *Lilla museet* uppdateras med nya tillfälliga utställningar.

Invigningen av *Barnsia* med ca 1 300 besökare under en vecka visar att det var ett lyckat genomslag i marknadsföringen. *Barnsia* stängdes under våren pga. pandemin och öppnade åter periodvis under hösten genom ett digitalt bokningssystem.

Lilla museet på webben invigdes samtidigt som *Barnsia*. Här finner barnfamiljer aktuella utställningsteman kopplat till olika sysslor med utgångspunkt i lek och lärande. Under sommaren har material med anknytning till utställningar uppdaterats.

Pandemins påverkan

Besöksstatistiken har sjunkit markant dels på grund av pandemin, dels på grund av minskat programutbud och utställningsverksamhet till följd av arbete med en ny basutställning som även den blivit förskjuten på grund av

pandemin. Den öppna verksamheten har påverkats av då både programverksamhet och öppna utställningar behövt vara stängda delar

av året. Utöver planlagt arbete har även Skellefteå museum arbetat med att dokumentera effekterna av coronavirusets spridning.

Statistik (andel barn & unga)

Under 2020 hölls totalt 66 aktiviteter varav 26 var riktade till barn och unga och Skellefteå museum hade totalt 3 045 besökare varav 1 401 var barn eller unga. Under året hade Skellefteå Museum 1488 verksamhetsbesök varav 1214 av besökarna var barn eller unga.

*Ingen inrapporterad data finns från år 2019.

Figur 6.1 det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som Skellefteå museum har genomfört under 2020 som är riktade till barn och unga.

Figur 6.2 det mörkröda fältet är andelen besökare hos Skellefteå Museum under 2020 som var barn och unga.

Figur 6.3 Det mörkblå fältet är andelen verksamhetsbesök hos Skellefteå museum som under 2020 utgjorts av barn eller unga.

Skogsmuseet i Lycksele AB

Ägardirektiv

Skogs- och samemuseet ska mot bakgrund av ändamålet i bolagsordningen:

- Utifrån ett barnrättsperspektiv utveckla verksamheten för barn och unga.

Budget

År 2020 var det regionala anslaget för Skogsmuseet i Lycksele 2207 Tkr.

Kommunalt anslag till verksamheten 2020 var 2 979 Tkr.

Utvecklingsområden från kulturplanen riktade till barn och unga 2020-2023

Utveckla det pedagogiska arbetet med barn och unga Skogsmuseet i Lycksele ska vara en neutral arena där olika intressen kan mötas och nya uppstå. Att ge barn och unga kunskaper och upplevelser kring skog och samisk kultur är en viktig uppgift framåt. I samarbete med skola och andra kulturaktörer kan historien levandegöras och ge sammanhang och förståelse för människors liv förr, nu och i framtiden.

Verksamhetens egna mål riktade till barn och unga 2020

Barn och unga är en prioriterad målgrupp Mål i bolagets verksamhetsplan för 2020 som relaterar till direktivet:

Skogsmuseet ska vara barnens arena Indikatorer/resultatmått.

Antalet besökande barn och unga ska öka och år 2023 uppgå till minst 1 200 per år.

Skolor och förskola ska erbjudas pedagogiskt anpassade utställningsinslag och minst fyra olika kontinuerligt uppdaterade valbara program.

Barn och unga ska erbjudas aktiviteter vid sportlov, sommarlov och jultid. Målet är nått med 1 501 besökande barn trots att museet hållit stängt vissa månader. Skolprogram har minskat

med cirka 600 elever på grund av pandemin. Sportlov-, höstlovsaktiviteter och sommarprogram har varit välbesökta liksom *Skogskul* på söndagar som startades i höstas.

Arbete med Barnkonventionen

Skogsmuseet i Lycksele har inte ett beslut angående barnkonventionen/ barnrätt inom verksamheten. Styrdokument i verksamheten innefattar delvis ett barnrätts/ barnperspektiv då fokus på verksamheten är barn och unga men ej uttalat utifrån ett barnrättsperspektiv. Utbildningar om barnkonventionen och dess tillämpning har ej genomförts för personalen. Verksamheten vet inte om det finns tillräckliga förutsättningar för att kunna diskutera och problematisera barnets rättigheter. Verksamhetens nästa steg i arbetet med barnkonventionen är att tydliggöra barnkonventionen i styrdokument. Det som efterfrågas i form av stöd från regionen är utbildning och implementering.

Genomförd/planerad verksamhet för barn och unga

Kommande år prioriteras programverksamhet med särskilt fokus på barn och unga, liksom arrangemang och aktiviteter i samverkan med andra aktörer.

Länsstyrelsen beviljade kommunen i samverkan med museet LONA projektet *Plats för pollinrare* som bland annat innehåller utveckling av programaktiviteter de kommande åren för barn och unga.

Pandemins påverkan

Under pandemin har skolprogram, konferenser och evenemang ställts in och museet har även hållit stängt i perioder. Pandemin satte också fokus på behovet av digitalisering av verksamheten samt visade på brister i konferensanläggningen och digital kompetens. Positiva följder av pandemin blev en ökning av betalande besökare under sommarsäsongen, även om totala besöksantalet minskade genom uteblivna

evenemang. Nästan 600 färre skolelever har besökt museet då Skogsbussar och Lyckseleskolornas årskursprogram ställdes in. Däremot har

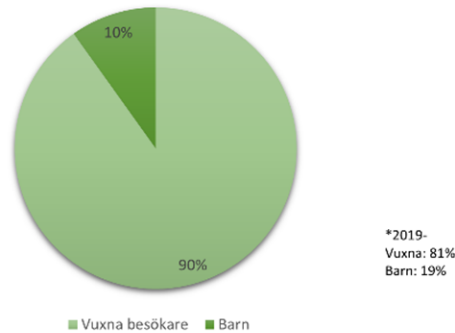
fler barn deltagit i aktiviteter under fritiden såsom nystartade *skogskul* och lovaktiviteter.

Statistik (andel barn & unga)

Under 2020 hölls totalt 60 aktiviteter varav 28 var riktade till barn och unga. Skogsmuseet i Lycksele hade under 2020 totalt 683 besökare varav 415 var barn eller unga. Under året hade skogsmuseet i Lycksele 4 614 verksamhetsbesök varav 1501 av besökarna var barn eller unga.

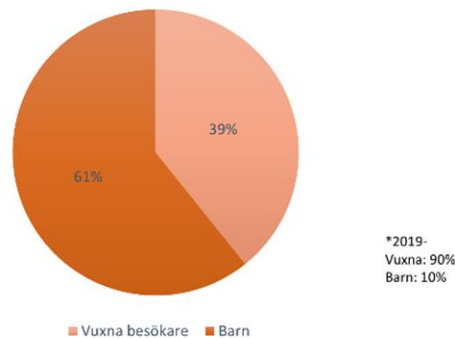
*Under 2019 hölls totalt 103 aktiviteter varav 20 var riktade till barn och unga. Skogsmuseet i Lycksele hade under 2020 totalt 8 791 besökare varav 868 var barn eller unga. Det finns ingen inrapporterad verksamhetsbesöksstatistik.

Lycksele skogsmuseum 2020- Aktiviteter

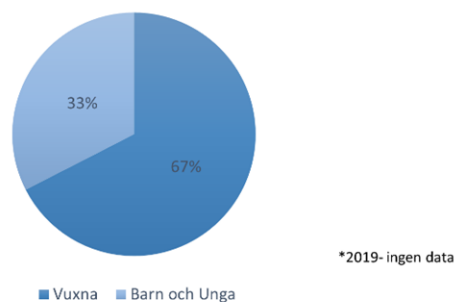
Figur 7.1 det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som Lycksele skogsmuseum har genomfört under 2020 som är riktade till barn och unga.

Lycksele skogsmuseum 2020- Besökare

Figur 7.2 det mörkröda fältet är andelen besökare hos Lycksele skogsmuseum under 2020 som var barn och unga.

Lycksele skogsmuseum 2020-
Verksamhetsbesök

Figur 7.3 det mörkblå fältet är andelen verksamhetsbesök hos Lycksele skogsmuseum som under 2020 utgjorts av barn eller unga.

Sammanfattning konsulentverksamheter

Konsulentverksamheter som erhåller stöd inom kultursamverkansmodellen⁴ är Dans i Västerbotten, Riksteatern Västerbotten, Konstkonsulentverksamhet (MAN och konstfrämjandet), Film i Västerbotten och Västerbottens läns hemslöjdsförening.

År 2020 var budgeten för Konsulentverksamheterna bestående av statligt och regionalt anslag 9 598 Tkr⁵. Där Film i Västerbotten har störst budget på 5 368 Tkr. Resterande verksamheternas budget varierar mellan 823 Tkr (konstkonsulenten) och 1 546 Tkr (Västerbottens hemslöjdsförening).

Den regionala konsulentverksamheten har en gemensam uppgiftsbeskrivning som är antagen av Region Västerbottens kulturutskott. Denna beskriver att den regionala kulturkonsulentverksamheten riktar sig till barn och unga, ska förstärka tillgången till konst för barn och unga, samverka med och inkorporera kultur i skolan samt utveckla kulturskoleverksamheten.

Alla främjandeverksamheter med undantag konstkonsulentverksamheten har mål i den regionala kulturplanen som riktar sig till barn och unga. Alla främjandeverksamheter har specificerat egna mål i sina verksamhetsplaner som är riktade till barn och unga.

Två av fem konsulentverksamheter har ett beslut inom verksamheten om att arbeta med barnkonventionen och barnrätt, dessa är Riksteatern i Västerbotten och Film i Västerbotten. Alla verksamheter med undantaget av Västerbottens läns Hemslöjdsförening har ett styrdokument i verksamheten som innefattar ett barnrätts och barnperspektiv. Alla konsulentverksamheter med undantaget Riksteatern i Västerbotten har eller ska inom en snar framtid genomföra utbildningar om barnkonventionen och dess tillämpning.

Främjandeverksamheterna har alla genomfört verksamhet riktad till barn och unga med bakgrund av de förutsättningarna som 2020 inneburit.

Uppgiftsbeskrivning (inriktning barn och unga)

Uppdragsbeskrivningen antogs av Region Västerbottens kulturutskott 2020-02-11 och syftar till att beskriva verksamhetsområden, målgrupper och aktiviteter för det gemensamma kulturkonsulentarbetet. Till grund för uppdragsbeskrivningen är den regionala kulturplanen. *Syfte och målgrupp*- De regionala konsulentverksamheternas arbete i Västerbotten riktar sig till barn, unga, föreningsliv, allmänhet och professionella kulturskapare. *Verksamhetsområden för det gemensamma kulturkonsulentarbetet*. De regionala

⁴ En konsulentverksamhet i regionen som inte erhåller särskilt destinerat statligt stöd är amatörteater- berättarkonsulentverksamheten, Verksamhetens insatser för målgruppen återfinns under avsnittet *Kulturbolag, Västerbottensteatern. AB, vilken är verksamhetens huvudman. Den läs- och litteraturfrämjande verksamheten bedrivs också i form av ett konsulentuppdrag, organiserad hos den regionala biblioteksverksamheten, uppdraget finansieras genom den regionala biblioteksverksamhetens anslag.*

⁵ Inklusive kommunalt anslag, 9 891 tkr.

kulturkonsulverksamheterna ska i sina respektive verksamhetsplaner arbeta in de målsättningar och uppdrag som beskrivs i denna gemensamma uppdragsbeskrivning genom att:

Utveckla samverkan inom barn och ungdokumentområdet i syfte att stödja alla barn och ungas tillgång till kulturupplevelser och kulturutövande i regionen genom att:

- Via samverkan förstärka tillgången till konst och kultur för barn och unga.
- Samverka med skolverksamheten i syfte att fler barn och unga ska få möta professionella kulturskapare och utveckla det egna skapandet under skoltid.
- Söka regionala synergier kring utvecklandet av kulturskoleverksamheten.

Statistik

Andelen inrapporterade aktiviteter via kulturdatan 2020 riktade till barn och unga varierar stort mellan verksamheterna. De som har högst andel riktade till barn och unga ligger alla över 50% och detta är Riksteatern (65%), Film i Västerbotten (78%) och Dans i Västerbotten (62%). Slöjd och Konstkonsulenterna ligger mellan 0 och 29% av aktiviteterna riktade mot barn och unga. Konstkonsulenten hos Museum Anna Norlander (0%), Västerbottens Läns hemslöjdsförening (9%) och konstfrämjandet (29%).

Statistiken för andelen besökare som är barn och unga visar att två verksamheter har en besöksandel hos målgruppen över 50%; film i Västerbotten (65%), dans i Västerbotten (58%). I besöksprocenten ligger riksteatern på 41%, hemslöjden på 12% och konstfrämjandet på 14% av besökarna var barn och unga under 2020. MAN har ingen statistik på området.

Under 2020 hölls totalt 439 aktiviteter varav 159 var riktade till barn och unga. Under 2020 hade främjandeverksamheterna 10 619 besökare varav 4 783 var barn eller unga.

*Under 2019 hölls totalt 404 aktiviteter varav 185 var riktade mot barn och unga. Under 2019 hade konsulentverksamheterna 28 608 besökare varav 6 013 var barn och unga.

I diagrammen nedan beskrivs statistiken av konsulentverksamheterna sammantaget.

Figur 8.1 det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som kulturbolagen har genomfört under 2020 som är riktade till barn och unga.

Figur 8.2 det mörkröda fältet är andelen besökare hos konsulentverksamheten under 2020 som var barn och unga.

Dans i Västerbotten

Uppdragsbeskrivning

- Se gemensam uppdragsbeskrivning för konsulentverksamheten.

Budget

År 2020 var det regionala anslaget för Dans i Västerbotten 730 Tkr och det statliga anslaget var 218 Tkr. Totalt anslag inom KSM 2020 var 948 Tkr.

Utvecklingsområden från kulturplanen riktade till barn och unga 2020-2023

Främja kulturell digitalisering inom dansområdet Dans i Västerbotten arbetar strategisk för utveckling av dansträning för unga i glesbygden genom samarbeten med studieförbund och lokala aktörer. Målet är att stimulera ökningen av antalet unga som på sin fritid ska kunna dansträna oavsett hemort samt skapa arbetsmöjligheter för frilansande danslärare/pedagoger i regionen. Den satsning som gjorts på detta område under ett flertal år har gett resultat. Studieförbund runt om i Västerbotten är nu ivriga på att använda sig av Dans i Västerbottens metod Dans på distans. Ett mångårigt digitalt projekt som främjar och möjliggör dansträning på alla orter i Västerbotten. Ytterligare utveckling inom kulturell digitalisering kommer prioriteras under perioden, exempelvis genom samarbeten med studieförbund/verksamheter som utvecklar ungt arrangörskap.

Stöd för unga arrangörer och återväxt i arrangörsledet Ett annat utvecklingsområde är stöd för unga arrangörer och alternativa arrangörssystem för dans. Dans i Västerbotten administrerar och handlägger arrangörsstödet som ingår i kultursamverkansmodellen enligt gällande riktlinjer. Stödet täcker delkostnader för turnerande föreställningar med fria dansgrupper för offentligheten. Utan arrangörsstödet har få kommuner i regionen möjlighet att presentera dans för en ung/vuxen publik i offentliga arrangemang eller under skoltid, något som i sin tur minskar arbetstillfällena för fria grupper. För

att bättre svara upp mot målet om att främja hela regionens möjlighet till dansupplevelse behövs det ett starkt arrangörsnätverk där danskonsumenten behöver vara på plats och i kontakt med tjänstemän och lokala eldsjälarna i regionen. Detta kräver tid och resurser. Målet under perioden är att stärka de lokala arrangörerna i sin

arrangörroll och se över nya former för hur arrangörsstödet bäst når hela regionens arrangörer. Fortsatt och fördjupad utveckling av residentsverksamheten samt nya samarbeten som gynnar yrkesverksamma arbetsmöjligheter. För att stärka möjligheterna för de fria utövarna att kunna verka i vår region behövs utökad anslag. Dans i Västerbotten administrerar och handlägger varje år stöd till produktioner som ett sätt att möjliggöra arbetstillfällena. Detta ger möjligheter till nya samarbeten, nya publikgrupper och bredare programverksamhet. Barn- och ungdomsproduktioner kommer fortsatt att prioriteras under kommande period. Särskilt fokus läggs även på att lyfta det offentliga dansutbudet för en vuxenpublik i hela Västerbotten, men för att kunna bygga en stabil arbetsmarknad för yrkesverksamma behövs fler produktionsmöjligheter och residentsmöjligheter. Tillsammans med kommuner och arrangörer i regionen kan utvecklingen gå framåt. Ytterligare ett utvecklingsområde är arbetet med professionella danskonstnärer som har sin bas i regionen, med särskilt fokus på nationella/internationella och regionala samarbetsprojekt mellan unga koreografer. Utökad samarbeten i Barentsregionen är en satsning som Dans i Västerbotten kommer att arbeta med under kommande perioden för att möjliggöra både nya arbetstillfällena och kontaktytor.

Främja barn och ungdomsverksamhet som stimulerar eget skapande samt bidrar till återväxt i dansaryrket Att främja barn- och ungdomsverksamhet som stimulerar eget skapande är ett av de utvecklingsområden som Dans i Västerbotten arbetar löpande med. Det är genom satsningar inom området som återväxt blir

möjlig. Regionen har en tradition av att utbilda och förbereda unga talanger för ett yrkesliv och är med andra ord en viktig del av Dans i Västerbottens uppdrag att bibehålla. Genom bland annat koreografitävlingen Skapa dans för unga har ungdomar möjlighet att prova sina koreografiska färdigheter och få stöd i sin fortsatta utveckling mot ett yrkesliv inom dans. Samarbeten sker löpande med bland annat Balettakademien Umeå, Umeå Dansskola, Skellefteå Dans- och balettförening samt gymnasieskolornas dansprogram för att skapa en breddad utbildning och kunskap i dans som konstform och dans som yrke från ung ålder till en professionell nivå. En utveckling inom den urbana dansen sker med det regionala utvecklingsprojektet Urban North. Dans i Västerbotten är en del av projektets styrgrupp som har ett konstnärligt mandat att lägga projektets övergripande programinriktning. Dans i Västerbotten utgör en viktig funktion inom projektet med kunskap och erfarenhet om dansutveckling i regionen.

Verksamhetens egna mål riktade till barn och unga 2020 Verksamhetens egna mål ligger under NO (se sidan 10).

Dans i Västerbotten – uppdrag, placering & samverkan med Norrlandsoperan Dans i Västerbotten är en regional verksamhet med uppgift att stärka danskonstens utveckling inom länet med fokus på barn och unga. Dans i Västerbotten är en del av konsulentverksamheten i länet, som har sitt uppdrag från Region Västerbotten. Samarbetet skapar bättre förutsättningar på alla nivåer och gör så att Dans i Västerbotten och Norrlandsoperan tillsammans når en bredare publik i länet samt fler *barn och ungdomar*.

Arbete med Barnkonventionen

Verksamhetens arbete med barnkonventionen återfinns under norrlandsoperan (se sidan 10).

Genomförd/planerad verksamhet för barn och unga

Dans i Västerbotten som konsulentverksamhet främst har fokus på främjandeuppdrag för barn

och unga, utövare och arrangörer. I Storuman och Robertsfors (Årets kulturkommun) satsade både Dans i Västerbotten och dansavdelningen extra på barn och ungdomsaktiviteter.

Norrlandsoperans dansavdelning arbetar i nära samverkan med Dans i Västerbotten, vilket gör att Dans i Västerbottens turnerande barnföreställningar även presenteras i Umeå. I samband med Dans i Västerbottens länsturnéer för barn och unga gavs följande offentliga föreställningar på Norrlandsoperans scener under 2020: Mikro Makro (4 – 7 år) och Hela havet stormar (10 – 12 år). Norrlandsoperans gästande koreografer och dansare arbetar i olika workshopsformat, ofta i samarbete med Dans i Västerbotten.

Dans i Västerbottens grunduppdrag är regionalt och nätverk är en förutsättning för verksamheten. Under 2020 har Dans i Västerbotten samverkat med totalt 54 olika aktörer såsom kommuner, dansskolor, skolor, studieförbund, de regionala kulturkonsulenterna samt andra scener och föreningar. Planering och genomförande av föreställningar för barn och unga (3–15 år) under deras skoltid och på sin lokala ort sker i samarbete med lokala arrangörer. 2020 fick 894 barn uppleva dansföreställningar på sin ort.

Pandemins påverkan

Se avsnittet om pandemins påverkan under Norrlandsoperan.

Statistik (andel barn & unga)

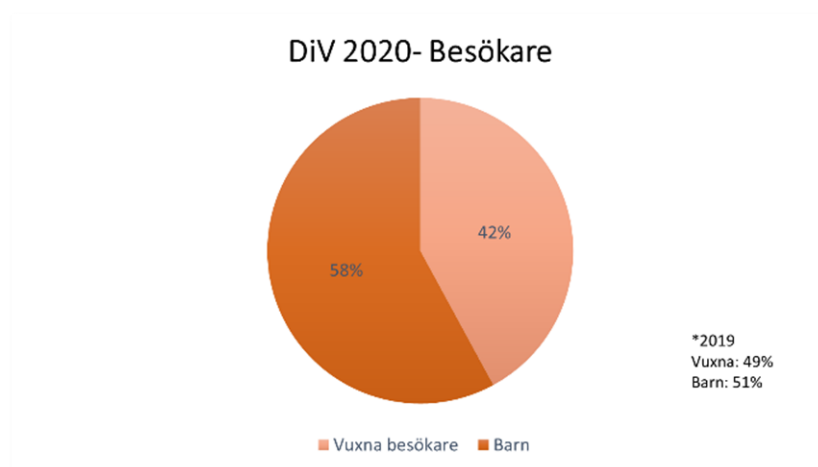
Andelen av arbetstiden som har ägnats åt främjandearbete för barn och unga hos Dans i Västerbotten år 2020 var 25%.

Under 2020 hölls totalt 72 aktiviteter varav 35 var riktade till barn och unga. Under 2020 hade Dans i Västerbotten totalt 1 262 besökare varav 961 var barn eller unga.

*Under 2019 hölls totalt 81 aktiviteter varav 50 var riktade till barn och unga. Under 2019 hade Dans i Västerbotten totalt 1 262 besökare varav 639 var barn eller unga.

Figur 9.1 det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som Dans i Västerbotten har genomfört under 2020 som är riktade till barn och unga.

Figur 9.2 det mörkröda fältet är andelen besökare hos Dans i Västerbotten under 2020 som var barn och unga.

Riksteatern Västerbotten

Uppdragsbeskrivning

- Se gemensam uppdagsbeskrivning för konsulentverksamheten.

Budget

År 2020 var det regionala anslaget för Riksteatern Västerbotten 585 Tkr och det statliga anslaget var 328 Tkr. Totalt anslag inom KSM 2020 var 913 Tkr.

Utvecklingsområden från kulturplanen riktade till barn och unga 2020-2023

Stärka och utveckla nätverk och kompetensutveckling för unga arrangörer i regionen Riksteatern Västerbotten vill fortsätta sitt utvecklingsarbete riktat till unga arrangörer i regionen och det är en uppbyggnadsprocess som kräver långsiktiga insatser på flera olika nivåer. Dels genom att tillgängliggöra de mötesplatser och strukturer som redan finns till nya målgrupper, dels att utforska nya arenor för erfarenhetsutbyten och inspiration. För att uppnå en kulturell bredd i detta utvecklingsarbete krävs samverkan med fler regionala kulturområden.

Utveckla mötesplatser och stärka tillgänglighet till kulturupplevelser samt kunskapsutveckling inom barnkulturområdet Vartannat år projektleder Riksteatern Västerbotten utbudskonferensen *Scenkonstdagarna* för vuxenarrangörer i norrlänen inom samarbetet Riksteatern Norra. Föreningen avser från och med 2020 att komplettera eventet med en tillkommande utbudsdag för barn och unga i direkt anslutning för att synliggöra barn- och ungdomsföreställningar gentemot en bredare målgrupp och möjliggöra samordningsvinster. Samverkan med skolan, och insatser som rör Skapande skola ska utgöra en del av arbetet med utbudsdagarna.

Verksamhetens egna mål riktade till barn och unga 2020

Riksteatern Västerbotten har ett regionalt uppdrag att främja tillgången till scenkonst för barn och unga. Dem är verksamma genom

nätverkssamarbeten, arrangörsutveckling, mötesplatser och främjande av regionala turnéer.

Arbete med Barnkonventionen

Riksteatern Västerbotten har ett beslut i verksamheten om att arbeta med barnkonventionen/ barnrättsperspektiv som är taget på ledningsnivå. Styrdokument i verksamheten i detta fall verksamhetsplanen innefattar också ett barnrättsperspektiv. Verksamheten har också praktiskt genomfört kompetensutvecklingsinsatser, erbjuder grupprabatter för arrangörer som tar med elevgrupper till våra utbudsdagar samt för dialog med arrangörer kring detta, samt försöker främja möjligheten att erbjuda offentligt kulturutbud för barn och unga. De som arbetar inom verksamheten har inte genomgått någon utbildning om barnkonventionen och dess tillämpning, men har deltagit vid mer kortfattade informationstillfällen. Verksamheten tycker att det finns tillräckliga förutsättningar för att kunna diskutera och problematisera barnets rättigheter. Riksteatern Västerbotten har inte hunnit planera vad nästa steg i arbetet med barnkonventionen är. Den största utmaningen som upplevs är att de ligger minst ett steg bort ifrån direktdialog med målgruppen barn och unga och har begränsade resurser. Det som efterfrågas i form av stöd från regionen är en formulerad strategi för de centrala regionala verksamheterna där konventionen fastslås och markeras av politiker.

Genomförd/planerad verksamhet för barn och unga

Utbudshelgen *Scenkonstdagarna* genomfördes i Umeå den 16 oktober för Barn och Unga samt den 17 oktober för vuxenriktat utbud. Ett tjugotal producenter presenterade sitt utbud respektive dag. 38 fria teatrar och institutioner samt Riksteatern ingick i programmet. Ca 100 personer deltog på fredagen.

Amatörteaterfestivalen *LÄNK* som är ett av föreningens löpande samarbetsprojekt inom Norrbotten/ Västerbotten fick med anledning av pandemin ställas in i april. I stället har planering pågått för en ny rekryteringsinsats under våren

2021, med projektledning via Riksteatern Västerbotten.

Inför varje säsong presenteras på webbplatsen Scenkonst i norr ett föreslaget utbud av scenkonstföreställningar som kan turnera i länet. Även detta år har utbudet uppdaterats för respektive säsong men av förklarliga skäl har antalet bokningar och subventionerade ansökningar minskat avsevärt sett till föregående år. Under 2020 subventionerade Riksteatern Västerbotten 62 föreställningar i länet för barn och unga.

Två *arrangörssamråd* har hållits i april respektive september med kommunsamordnarna på initiativ av Riksteatern Västerbotten för att underlätta erfarenhetsutbyte och planeringsstöd inom arrangörsguppen. Stödformerna arbetades om under hösten för att bättre passa behoven hos arrangörer och producenter.

De lokala och regionala producenterna har tydligt prioriterats under pandemiåret även inom barn och unga-området. Förutsättningarna att ordna aktiviteter har varit mer flexibla inom skolan vilket gjort att viss kulturverksamhet pågått på många orter, men nationella turnéer har till största delen inte kunnat genomföras. Producentfördelningen nedan förklaras i 30 föreställningar med sju regionala och 30 föreställningar med 4 externa fria grupper samt två inställda produktioner som erhållit ersättning.

Nationella träffar har genomförts i digitala former där representanter från Riksteatern Västerbotten deltagit: RUS - Repertoar *Unga Skola* genomfördes den 31 januari i Hallunda men med kompletterande sändning av delar av programmet.

Under året har konsumenten medverkat i en arbetsgrupp bestående av representanter från nationell ledning, projektledare för *NCPD*, *Skellefteå Kulturskola* och *Svenska Musikinstitutet* i syfte att genomföra ett pilotprojekt i Västerbotten samt Västernorrland.

Pandemins påverkan

Medlemsföreningarna inom Riksteatern i Västerbotten har varit starkt påverkade av pandemin på grund av begränsade möjligheter att arrangera under året. Periodvis genom begränsning av publikantal, periodvis genom förbud för offentliga samlingar. Riksteatern har behövt ställa in och ställa om delar av sin publika verksamhet.

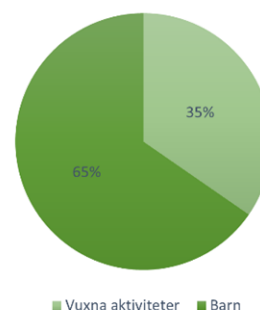
Statistik från kulturdatan (andel barn & unga)

Andelen av arbetstiden som har ägnats åt främjandearbete för barn och unga hos konsulentverksamheten år 2020 var 25%.

Under 2020 hölls totalt 104 aktiviteter varav 68 var riktade till barn och unga. Under 2020 hade Riksteatern i Västerbotten totalt 5 539 besökare varav 2 291 var barn eller unga.

*Under 2019 hölls totalt 164 aktiviteter varav 88 var riktade till barn och unga. Under 2019 hade Riksteatern 9 164 besökare varav 4 020 var barn eller unga.

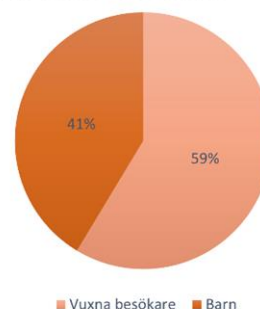
Riksteatern VB 2020- Aktiviteter

*2019-
Vuxna: 46%
Barn: 54%

Figur 10.1 det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som Riksteatern VB har genomfört under 2020 som är riktade till barn och unga.

Riksteatern VB 2020- Besökare

*2019-
Vuxna: 56%
Barn: 44%

Figur 10.2 det mörkröda fältet är andelen besökare hos Riksteatern Västerbotten under 2020 som var barn och unga.

Konstkonsulentverksamhet

Uppdragsbeskrivning

- Se gemensam uppdragsbeskrivning för konsulentverksamheten.

Budget

År 2020 var det regionala anslaget för Konstkonsulentverksamheten 475 Tkr och det statliga anslaget var 348 Tkr. Totalt anslag inom KSM 2020 var 823 Tkr.

Kommunalt anslag till verksamheten 2020 var 293 tkr (Skellefteå kommun).

Utvecklingsområden från kulturplanen riktade till barn och unga 2020-2023

Långsiktiga strategier för att främja konstområdet och konstnärernas förutsättningar och arbetsvillkor [...*alla människor i alla åldrar ska ha möjlighet att möta konst av hög kvalitet i sin närhet...*]

Verksamhetens egna mål riktade till barn och unga 2020

Från Konstfrämjandet Västerbotten

Konstkonsulenterna i Västerbotten bedriver ett långsiktigt och strategiskt arbete för att stärka samtidskonsten i länet. Verksamhetens huvudmål är att skapa bättre förutsättningar för länets yrkesverksamma konstnärer, främja barn- och ungas möjligheter att skapa och uppleva konst samt bredda allmänhetens kunskap och intresse för bild- och formområdet.

Huvudmål: Främja barn och ungas möjligheter att skapa och uppleva bildkonst.

Från Skellefteå museum (MAN)

Verksamhetens huvudmål är att skapa bättre förutsättningar för länet yrkesverksamma konstnärer, främja barn- och ungas möjligheter att skapa och uppleva konst samt bredda allmänhetens kunskap och intresse för bild- och formområdet.

Arbete med Barnkonventionen

Konstkonsulentverksamheten vid Konstfrämjandet Västerbotten har inget beslut i verksamheten om att arbeta med barnkonventionen/ barnrättsperspektiv. Styrdokument inom verksamheten innefattar delvis ett barnrätts/barnperspektiv då det styrdokument som konstkonsulenterna arbetar mot är den regionala kulturplanen och uppdragsbeskrivningen men

de ser ett behov av ytterligare arbete med en tydligare plan på området. Uppföljning av arbetet görs genom verksamhetsrapport och interna avstämningar. De som arbetar inom verksamheten har inte genomgått någon utbildning om barnkonventionen och dess tillämpning. Verksamheten tycker att det finns tillräckliga förutsättningar för att kunna diskutera och problematisera barnets rättigheter. Verksamhetens nästa steg i arbetet med barnkonventionen är att ta fram en tydligare plan eller strategi för området. Den största utmaningen för konstkonsulentverksamheten på konstfrämjandet Västerbotten är att de behöver mer tid för att ta till sig denna fråga.

Konstkonsulentverksamheten vid MAN har inget beslut i verksamheten om att arbeta med barnkonventionen/ barnrättsperspektiv. Styrdokument inom verksamheten innefattar delvis ett barnrätts/ barnperspektiv då de har ett uppdrag kring barn och unga men de har inte fått utbildning eller info om barnkonventionen eller dess tillämpning. Uppföljning av arbetet görs genom tertiärrapporter. Verksamheten ser ej att dem har tillräckligt med förutsättningar för att diskutera och problematisera barnets rättigheter. Verksamhetens nästa steg på området är oklart. Den största utmaningen för konstkonsulentverksamheten på MAN är att de behöver mer kunskap på området. Det som efterfrågas i form av stöd från regionen är fortbildning för kulturkonsulenter.

Genomförd/planerad verksamhet för barn och unga

Från Konstkonsulentverksamheten hos Konstfrämjandet i Västerbotten

Under tre år har ungdomsprojektet GÖR KONST drivits av Konstfrämjandet Västerbotten med en projektledare anställd. Projektet initierades av verksamhetsutvecklaren i dialog med konstkonsulenten och verksamhetsledaren och har varit en gemensam satsning för målgruppen unga medborgare.

Som avslut på Vintersalong 2019 och i samarbete med Kulturverket erbjöds en workshop 2020. Eleverna på *Berghemsskolan* valde fotografen Lars Öberg som höll en workshop utifrån sitt arbete och metod.

Utställningen och det konstpedagogiska paket kallat vintersalong på turné som planerats gå på turné 2020 och den medföljande publikationen ställdes in bland annat till följd av corona-pandemin.

Konstkonsulenten och verksamhetsledaren på KFV samverkar med Kulturverket i Umeå kring visning av olika projekt som genomförts av Kulturverket. Under 2020 arrangerades utställningen *En utställning om Barnkonventionen* 20–30 november, där konstnärer har fått inspireras av elever i årskurs 4 från Sjöfruskolans, Ersdungens skolans och Böleängsskolans arbete kring barnkonventionen. Dokumentation av barnens arbete fanns även med i utställningsrummet.

Konstkonsulenten har fungerat som stöd och rådgivare samt förmedlat konstnärer till projekt för barn och unga i länet.

Från konstkonsulentverksamheten hos Skellefteå museum (MAN)

Konstkonsulenten har medverkat i dialogmöten om residensverksamheter, nationellt konstpedagogiskt nätverk och utveckling av konstnärlig kollektivverkstad i Skellefteå.

Samarbete och aktiviteter med Konstkonsulenterna i Sverige har genomförts såsom telefonmöten med arbetsgruppen *konstpedagogiskt nätverk*. Dialog med *FUISM* om konstpedagogiskt nätverk nationellt.

Egen fortbildning har gjorts i form av en samlingsserie om ungas rätt till kultur med Kulturrådet.

Det har också påbörjats en dialog om samarbete med konstutbildningarna på Solviks och Edelviks folkhögskolor.

Pandemins påverkan

Från Konstkonsulentverksamheten hos Konstfrämjandet Västerbotten

Under 2020 har ett stort fokus för konstkonsulentverksamheten hos Konstfrämjandet Västerbotten legat på krishantering till följd av covid-19. Detta fokus har påverkat verksamheten både internt, som delvis projektfinansierad verksamhet, och externt genom dialoger med de regionala och statliga aktörerna kring utövarnas och de mindre konstarrangörernas situation. Tillsammans med basverksamheten söktes krisstöd från Region Västerbotten och Kulturrådet dels för den egna föreningen, dels för olika utåtriktade stödåtgärder.

Från konstkonsulentverksamheten hos Skellefteå museum (MAN)

Konstkonsulentverksamheten vid MAN har behövt ställa in planerade aktiviteter på grund av pandemin. I väntan på möjlighet till fysiska möten så har konstkonsulenten arbetat med skrift kring vikten av konst i ett samhälle i förändring. Det har också genomförts krismöten för att stärka upp konstnärers uteblivna intäkter.

Statistik (andel barn & unga)

Andelen av arbetstiden som har ägnats åt främjandearbete för barn och unga hos konstkonsulentverksamheten hos MAN år 2020 var 4%.

Under 2020 hölls totalt 15 aktiviteter varav 0 var riktade till barn och unga. Under 2020 hade totalt 0 besökare varav 0 var barn eller unga.

*Under 2019 hölls totalt 12 aktiviteter varav 2 var riktade till barn och unga. Under 2019 hade konstkonsulentverksamheten hos MAN totalt 258 besökare varav 37 var barn och unga.

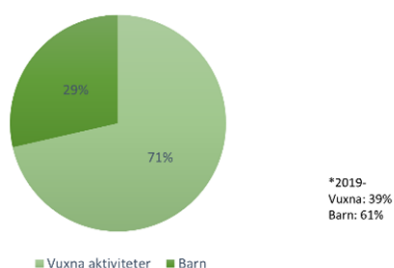
Andelen av arbetstiden som har ägnats åt främjandearbete för barn och unga hos konsulentverksamheten hos Konstfrämjandet år 2020 var 30%.

Under 2020 hölls totalt 7 aktiviteter varav 2 var riktade till barn och unga.

Under 2020 hade konsulentverksamheten hos konstfrämjandet totalt 365 besökare varav 50 var barn eller unga.

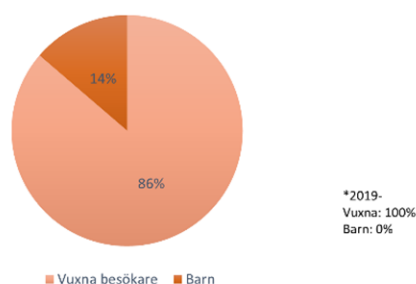
*Under 2019 hölls totalt 31 aktiviteter varav 19 var riktade till barn och unga. Under 2019 hade konsulentverksamheten hos konstfrämjandet totalt 1 571 varav 5 var barn eller unga.

Konstkonsulentverksamhet Konstfrämjandet i
VB 2020- Aktiviteter

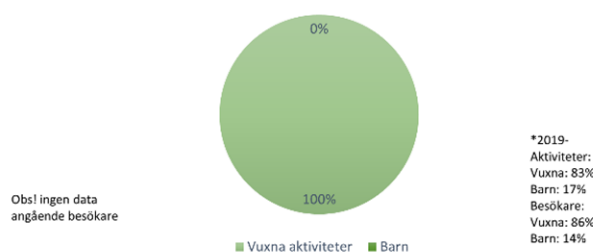
Figur 11.1 det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som konstfrämjandet har genomfört under 2020 som är riktade till barn och unga.

Konstkonsulentverksamhet Konstfrämjandet i
VB 2020- Besökare

Figur 11.2 det mörkröda fältet är andelen besökare hos konstfrämjandet i Västerbotten under 2020 som var barn och unga.

Konstkonsulentverksamhet MAN 2020-
Aktiviteter

Figur 11.3 det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som Museum Anna Norlander har genomfört under 2020 som är riktade till barn och unga.

Film i Västerbotten

Uppdragsbeskrivning

- Se gemensam uppdragsbeskrivning för konsulentverksamheten.

Budget

År 2020 var det regionala anslaget för Film i Västerbotten 4 142 Tkr och det statliga anslaget var 1 226 Tkr. Totalt anslag inom KSM 2020 var 5 368 Tkr.

Utvecklingsområden från kulturplanen riktade till barn och unga 2020-2023

Filmkunnighet för barn och unga Film i Västerbotten arbetar med att utveckla barn och ungas filmkunnighet och egna skapande. Genom att få prova på att göra film får barn och unga förståelse för hur film och rörlig bild fungerar. Digitaliseringen med ökat användande av internet, sociala medier, mobiltelefoner och streamad film har gjort att dagens barn och unga ser mer på rörlig bild än tidigare generationer. Rörlig bild är en stor del av barn och ungas liv och vardag. Barn och unga kommunicerar med rörliga bilder, uttrycker sig med hjälp av dem och hämtar information via dem. Inom begreppet filmkunnighet pratar man om att ge förståelse för film och rörlig bild genom att låta barn och unga se, prata om och skapa rörlig bild. Detta utvecklar kreativitet och ger barn och unga kunskapen att kritiskt granska rörlig bild som dyker upp i vardagen. Film i Västerbotten har som ambition att stärka infrastrukturen för filmpedagogik i regionen. För att erbjuda kvalitativ filmpedagogik i hela regionen krävs en infrastruktur med samarbetspartners till Film i Västerbotten, ändamålsenlig teknik samt frilansande filmpedagoger. I detta syfte vill Film i Västerbotten utveckla samarbetspartners som exempelvis skolor, föreningar, företag, fritidsgårdar och kulturskolor. De frilansande filmpedagogerna består av utbildade filmpedagoger och professionella filmskapare. Innehållet i de filmpedagogiska paketen tas fram utifrån aktuella ämnen och är anpassade till barn och ungas perspektiv. De kan till exempel skapas av en professionell filmskapare som tar fram ett pedagogiskt material baserat på en egen film.

Verksamhetens egna mål riktade till barn och unga 2020

Film i Västerbotten planerar och rapporterar sina insatser mot målområde 2. *Barn och unga är med och påverkar utvecklingen av kulturlivet*, vilken utgör en del av återrapportering till Region Västerbottens kulturutskott.

Arbete med Barnkonventionen

Film i Västerbotten har ett beslut taget på ledningsnivå i verksamheten om att arbeta med barnkonventionen/barnrättsperspektiv. Styrdokument i verksamheten innefattar delvis ett barnrätts/barnperspektiv då kulturplanen refererar till barnkonventionen och mål 2 barn och unga är med och påverkar utvecklingen av kulturlivet har många beröringspunkter. Arbetet med barn och unga följs upp av verksamhetsplanen. Utbildningar om barnkonventionen och dess tillämpning är på gång inom en snar framtid för de anställda på film i Västerbotten. Verksamheten tycker att det finns tillräckliga förutsättningar för att kunna diskutera och problematisera barnets rättigheter. Verksamhetens nästa steg i arbetet med barnkonventionen är att utbilda film i Västerbotten, lära sig om den juridiska skyldigheten, se över vilka artiklar som redan tillämpas, gå igenom samtliga artiklar och hur de påverkar verksamheten och se över vart i verksamheten som beröringspunkter finns. Den största utmaningen med arbetet kring barnkonventionen anser verksamheten är att detta arbete tar mycket arbetstid. Det som efterfrågas i form av stöd från regionen är utbildning, rådgivning och dialog.

Genomförd/planerad verksamhet för barn och unga

Film i Västerbottens workshops/pedagogiska workshops har bland annat inneburit att personer från förskoleåldern upp till 26 år getts möjlighet att lära sig om film och att göra film. Kurser som arrangerats har bland annat innefattat källkritik inom rörlig bild, kurs i filmklippning, film på temat barnkonventionen, filmkurs för lärare, workshop i eget filmskapande och

animationskurs med bokbussen. Svenska filminstitutets stöd till filmverksamhet för barn och unga gick till sex kommuner i Västerbotten och Film i Västerbotten har, tillsammans med Lynx Studios, arrangerat filmläger för tjejer, transpersoner och ickebinära. I syfte att barn och unga ska få ta del av kultur i skolan har

Skapande skola projekt startats i Lycksele och under året har också *jobba med film* bedrivits, vilket är en praktisk filmkurs i samarbete med Umeå kulturskola. En del av Film i Västerbottens aktiviteter har senarelagts eller erbjudits i digitalt format på grund av pandemin.

Pandemins påverkan

Pågrund av pandemin har stor del av verksamheten ställts in eller ställts om. En del av Film i Västerbottens aktiviteter har även senarelagts eller erbjudits i digitalt format på grund av pandemin.

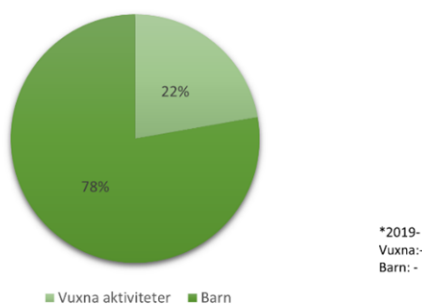
Statistik (andel barn & unga)

Andelen av arbetstiden som har ägnats åt främjandearbete för barn och unga hos konsulentverksamheten år 2020 var 33%.

Under 2020 hölls totalt 63 aktiviteter varav 49 var riktade till barn och unga. Under 2020 hade Film i Västerbotten totalt 2 114 besökare varav 1 370 var barn eller unga.

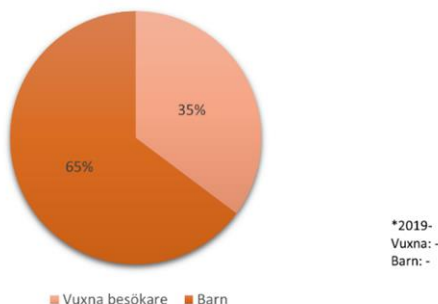
*Under 2019 rapporterade Film i Västerbotten inte in någon besöks eller aktivitetsstatistik.

FiV 2020- Aktiviteter

Figur 12.1 det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som Film i Västerbotten har genomfört under 2020 som är riktade till barn och unga.

FiV 2020- Besökare

Figur 12.2 det mörkröda fältet är andelen besökare hos Film i Västerbotten under 2020 som var barn och unga.

Västerbottens läns hemslöjdsförening

Uppdragsbeskrivning

- Se gemensam uppdragsbeskrivning för konsulentverksamheten.

Budget

År 2020 var det regionala anslaget för Västerbottens läns hemslöjdsförening 866 Tkr och det statliga anslaget var 680 Tkr. Totalt anslag inom KSM 2020 var 1 546 Tkr.

Utvecklingsområden från kulturplanen riktade till barn och unga 2020-2023

Arrangera fortbildningar för slöjdhandledare och arbeta vidare med målgruppen barn och unga Intresset för slöjd och att lära sig olika tekniker från grunden är stort bland unga. Läns-hemslöjdskonsulenterna driver och arrangerar olika aktiviteter med och för målgruppen. Det finns behov av att utbilda fler handledare och pedagoger inom hemslöjdsområdet. Genom kompetensutveckling för slöjdare/konsthantverkare breddas möjligheter till arbete mot barn och unga i till exempel *Skapande skola*. Läns-hemslöjds-konsulenterna arrangerar fortbildningar för lärare och pedagoger där målsättningen är att arrangera slöjdhandledarutbildningar i samarbete med Universitet eller folkhögskola.

Verksamhetens egna mål riktade till barn och unga 2020

- **Övergripande mål för föreningen och konsulentverksamheten:** Skapa nya slöjdsammanhang med och för målgruppen barn och unga.
- **Prioriterade mål:** Utbilda slöjdhandledare för målgruppen barn och unga.

Arbete med Barnkonventionen

Västerbottens läns hemslöjdsförening har inte ett beslut i verksamheten om att arbeta med barnkonventionen/ barnrättsperspektiv. Styr-dokument inom verksamheten innefattar inte ett barnrätts/ barnperspektiv. Eftersom

verksamheten inte driver ett aktivt arbete med barnkonventionen finns därför inte heller en plan för uppföljning. De som arbetar inom verksamheten har genomgått en grundutbildning om barnkonventionen och dess tillämpning. Verksamheten tycker att det finns tillräckliga förutsättningar för att kunna diskutera och problematisera barnets rättigheter. Verksamheten vet ej vad nästa steg i arbetet med barnkonventionen är. Västerbottens läns hemslöjdsförening ser implementering som den största utmaningen med arbetet med barnkonventionen. Det som efterfrågas i form av stöd från regionen är utbildning.

Genomförd/planerad verksamhet för barn och unga

Slöjdhandledarutbildning har genomförts vid fem tillfällen över hösten och våren 2020/2021 och leds av läns-hemslöjds-konsulenterna och kommunkonsulenterna i Skellefteå. Syftet med utbildningen är i förlängningen att öka barn och ungas möjligheter till att skapa och ta del av slöjd. Det är också en insats för den som vill bedriva slöjd näringsmässigt.

Verksamheten verkar för att slöjd ska få större utrymme inom *Skapande skola*. Genom att lyfta in *Skapande skola* i slöjdhandledarutbildningen och arbeta för att förmedla fler slöjdare till projekt inom skolan vill vi verka för att fler barn får tillgång till slöjd.

Täljning med barn och unga har genomförts vid två prova på tillfällen under sommaren med barn från 10 år. Träffarna hölls på Ålidhem och Ersboda i Umeå.

Till årets *Burträskkurs* bidrog vi med att söka kursledare till slöjdkursen, samt marknadsföra den i våra kanaler. Kursen ställdes in p.g.a. coronapandemin.

Inom Umeå stadsbiblioteks barnverksamhet skulle Konsulenten för textil slöjd delta i *Öppen slöjdverkstad* under hösten men dessa tillfällen blev inställda.

Landets hemslöjdskonsulenter som arbetar med *barn och unga* har under året startat ett nätverk med regelbundna möten PRIOBoU. Vid mötena har man utbytt erfarenheter och diskuterat olika ämnen kopplade till arbetet med barn och unga. Under början av 2021 kommer fokus att ligga på slöjdhandledarutbildningen. BUNGK är ett annat nätverk med samverkan mellan länets kulturkonsulenter i syfte att stärka kulturen för unga där hemslöjdskonsulenterna är deltagande. *Handens hus* är ett

forum för slöjd och konsthantverk i Skellefteå som arrangerar bland annat lördagsslöjd för alla åldrar, Sommarkompisar i slöjd och bild på Nordånå för barn, Slöjd på sommarlovet vid Handens hus för barn med vuxet sällskap, slöjd på bokbussen under höstlovet, fritids i Hjoggböle besöktes och vi gjorde sockfåglar och lyssnade på sagor med fåglar som tema och ljusstöpnig på höstlovet för barn och ungdomar.

Pandemins påverkan

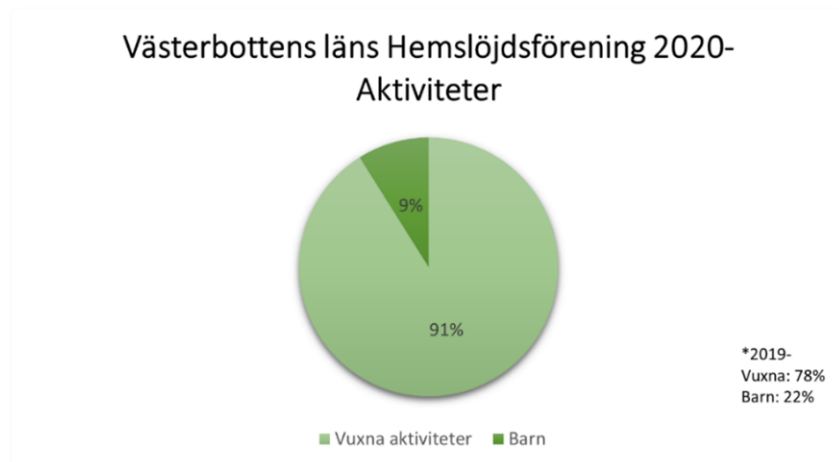
Planerad verksamhet har anpassats efter myndigheternas rekommendationer och restriktioner vilket inneburit att vissa aktiviteter har ställts in eller skjutits upp. Många av de kurser och slöjdvällar som Västerbottens läns hemslöjdsförening planerat under 2020 ställdes in. De digitala möjligheterna har gjort att det gått att ta del av utställningar och slöjd via sociala medier, det digitala arbetet har varit viktigt för att kunna nå ut till olika målgrupper och kommuner i länet under pandemin.

Statistik (andel barn & unga)

Andelen av arbetstiden som har ägnats åt främjandearbete för barn och unga hos konsulentverksamheten år 2020 var 15 %

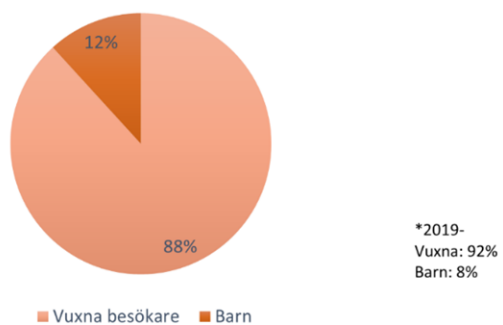
Under 2020 hölls totalt 56 aktiviteter varav 5 var riktade till barn och unga. Under 2020 hade Västerbottens läns hemslöjdsförening totalt 942 besökare varav 111 var barn eller unga.

*Under 2019 hölls totalt 116 aktiviteter varav 26 var barn och unga. Under 2019 hade Västerbottens läns hemslöjdsförening totalt 16 353 besökare varav 1 312 var barn och unga.

Figur 13.1 det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som Västerbottens läns hemslöjdsförening har genomfört under 2020 som är riktade till barn och unga.

Västerbottens läns Hemslöjdsförening 2020- Besökare

Figur 13.2 det mörkröda fältet är andelen besökare hos Västerbottens läns Hemslöjdsförening under 2020 som var barn och unga.

Sammanfattning Regional biblioteksverksamhet inkl. läs och litteraturfrämjande verksamhet

År 2020 var budgeten för Regional biblioteksverksamhet bestående av statligt och regionalt anslag 6 942 Tkr.

Den regionala biblioteksverksamheten har tre mål i den regionala kulturplanen som riktar sig till barn och unga, verksamheten har även specificerat egna mål i sin verksamhetsplanering som riktar sig till målgruppen.

Regionbibliotek Västerbotten har ett beslut i sin verksamhet om att arbeta med barnkonventionen och barnrättsperspektivet samt styrdokument inom verksamheten som innefattar ett barnrätts och barnperspektiv. Medarbetarna har även genomgått utbildning om barnkonventionen och dess tillämpning.

Den genomförda/planerade verksamheten som genomförts relaterar till mål 1 i kulturplanen: *Den kulturella infrastrukturen är tillgänglig och jämlik*, samt mål 2: *Barn och unga är med och påverkar utvecklingen av kulturlivet*.

Då den regionala biblioteksverksamhetens primära målgrupp utgörs av folkbiblioteken i Västerbotten är det också den målgruppen som avses i besöksstatistiken.

Den regionala biblioteksverksamheten har genomfört verksamhet riktad till barn och unga med bakgrunden av de förutsättningarna som 2020 inneburit.

Regionbibliotek Västerbotten

Uppdrag

Bibliotekens verksamhet styrs av bibliotekslagen. I den slås fast att kommuner och regioner ska anta biblioteksplaner för sin verksamhet på biblioteksområdet.

Vad gäller verksamhetens läs och litteraturfrämjande se gemensamma uppdragsbeskrivningen för konsulentverksamheterna.

I den regionala biblioteksplanen 2021-2024 lyfts mål som:

- Aktivt arbeta för att barnkonventionen implementeras inom folk- och sjukhusbiblioteken.
- Särskilt uppmärksamma och stötta barn och ungas skrivande.
- *Uppmärksamma barn och ungas rätt till kultur utifrån att barnkonventionen blivit lag.*
- Skapa dialog mellan region och kommun gällandeskolbibliotekens roll för måluppfyllelse.
- Följa regeringens utredning för en mer likvärdig tillgång till skolbibliotek.
- Inkludera barn och unga för att utgå ifrån målgruppens perspektiv.

Budget

År 2020 var det regionala anslaget för Regionbibliotek Västerbotten 4 174 Tkr och det statliga anslaget var 2 768 Tkr. Totalt anslag inom KSM 2020 var 6 942 Tkr.

Verksamhetens egna mål riktade till barn och unga 2020

Regionbibliotek Västerbotten planerar och rapporterar sina insatser mot målområde 2. *Barn och unga är med och påverkar utvecklingen av kulturlivet*, vilken utgör en del av återrapportering till Region Västerbottens kulturutskott.

Utvecklingsområden från kulturplanen riktade till barn och unga 2020-2023

Öka biblioteksverksamhetens digitala kompetens samt verka för en hållbar medie- och informationskunnighet (MIK) [...Att vara kunnig inom MIK är viktigt för alla oavsett ålder...]

Undersöka möjligheten att tillsammans med kommunerna stärka skolbibliotekens verksamhet Skolbiblioteken i Västerbotten behöver lyftas fram och dess verksamhet behöver främjas och stärkas för att uppfylla skollagens krav. Många kommuner har redan stora utmaningar inom skolans område både gällande knappa ekonomiska resurser och svårigheter att rekrytera lärare och skolledare. Skolbiblioteken blir ofta lågt prioriterade och i den mån de finns har de inte alltid biblioteksutbildad personal. Regionbiblioteket vill försöka hitta samarbetsformer med kommunerna som kan gynna skolbibliotekens viktiga verksamhet och i förlängningen bidra till en ökad måluppfyllelse för skolans elever.

Utveckla skrivandet som konstform [...Regionbibliotek Västerbotten har ett uppdrag att tillse att skrivandet och författarskapet tas till vara som en resurs för arbetet på biblioteken och i skolorna...]

Arbete med Barnkonventionen

Regionbiblioteket inklusive sjukhusbiblioteken har ett beslut i sin verksamhet om att arbeta med barnkonventionen/ barnrättsperspektiv som är taget på ledningsnivå. Verksamheten har även styrdokument som innefattar ett barnrätts/ barnperspektiv vilket i detta fall är den regionala biblioteksplanen. Det görs även uppföljning på området genom en inventering av länets samtliga folk och sjukhusbibliotek kring tillgänglighet där barn och ungas tillgänglighet ingår. De som arbetar inom regionbiblioteket har även genomgått grundutbildning om barnkonventionen och dess tillämpning. Förutsättningar för att diskutera och problematisera barnets rättigheter beskrivs vara tillräckliga.

Verksamhetens nästa steg i arbetet med barnkonventionen är att komma igång med inventeringen av arbetet i biblioteken samt erbjuda en utbildning på biblioteken via perspektivbyrån. De största utmaningarna med barnkonventionen för regionbiblioteket är att de inte har barn och unga som en direkt målgrupp utan ska verka för dem via folkbiblioteken. Det som efterfrågas i form av stöd från regionen är eventuella temadagar.

Genomförd/planerad verksamhet för barn och unga

Följande är den verksamhet riktad till barn och unga som kopplar till kulturplanens mål 1: Den kulturella infrastrukturen är tillgänglig och jämlik. Regionbiblioteket har arbetat med innovationsspåret kallat Ctrl +-, som riktar sig till barn 9–12 år.

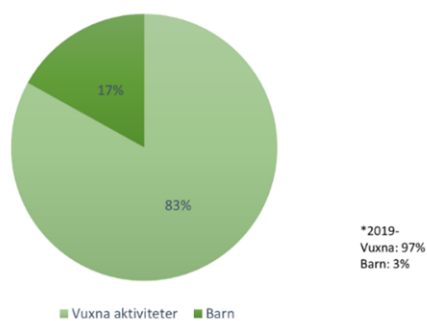
Följande är den verksamhet ritad till barn och unga som kopplar till kulturplanens mål 2: Barn och unga är med och påverkar utvecklingen av kulturlivet. Under året har Regionbibliotek

Statistik (andel barn & unga)

Under 2020 hölls totalt 177 aktiviteter varav 30 var riktade till barn och unga. Under 2020 hade regionbibliotek Västerbotten totalt 596 besökare varav 0 var barn eller unga.

*Under 2019 hölls totalt 38 aktiviteter varav 1 var riktad till barn och unga. Under 2019 fördes ingen besöksstatistik.

Regionbibliotek VB 2020- Aktiviteter

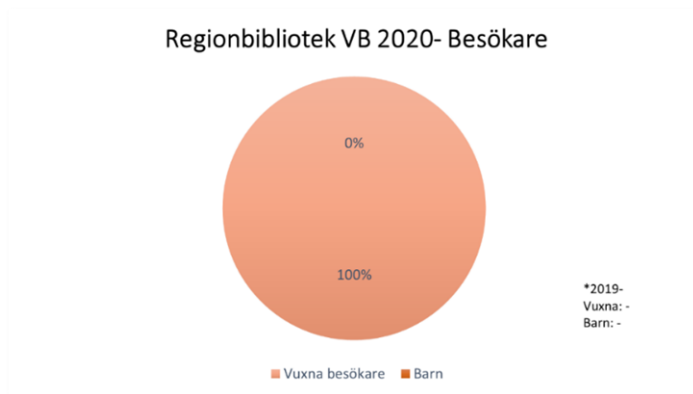
Figur 14.1 det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som Regionbibliotek VB har genomfört under 2020 som är riktade till barn och unga.

Västerbotten fortsatt sitt arbete med att implementera *Nyföddboken* som metod på länets 14

barnavårdscentraler och folkbibliotek. Material har skickats ut samt publicerats på webb. Som en del av Stärkta bibliotek har ett arbete också skett med att ta fram *Bebisboken*, vilket innefattat en samordning av aktörer från olika sektorer som bildat en arbetsgrupp. Målgrupp har varit föräldrar till barn äldre än ett år. Som del av Regionbibliotekets arbete med att säkerställa barnets perspektiv och öka barnets delaktighet har fyra interna workshops, tillsammans med Kultur och hälsa, hållits kring barnkonventionen. Dessa har syftat till att höja kunskapen samt träna på att arbeta med metoden tjänstedesign/innovationssprintar.

Pandemins påverkan

2020 blev ett år då mycket av det som var planerat fick ställas in eller ändra form, till följd av coronapandemin. Viss verksamhet har även ställts in under specifika delar av året.

Figur 14.2 det mörkröda fältet är andelen besökare hos Regionbibliotek VB under 2020 som var barn och unga.

Sammanfattning Regional enskild arkivverksamhet

Den regionala enskilda arkivverksamheten består av Folkrörelsearkivet i Västerbotten samt Företagsarkivet i Westerbotten.

År 2020 var budgeten för regional enskild arkivverksamhet bestående av statligt och regionalt anslag 2 345 Tkr⁶ där 2 113 Tkr gick till Folkrörelsearkivet och 233 Tkr gick till Företagsarkivet.

Den regionala kulturplanen utgör direktiv för genomförande av arkivens uppdrag. Båda arkivverksamheterna har mål som riktas till barn och unga i den regionala kulturplanen med en speciell inriktning på pedagogisk verksamhet. Folkrörelsearkivet har även ett eget mål som rör pedagogiska insatser.

Varken Folkrörelsearkivet eller Företagsarkivet har ett beslut i sin verksamhet om att arbeta med barnkonventionen och barnrättsperspektivet. Båda verksamheterna har dock styrdokument i verksamheten som innefattar ett barnrätts och barnperspektiv. Inget av arkiven har genomgått en utbildning på området.

Arkivverksamheten har genomfört verksamhet riktad till barn och unga med bakgrunden av de förutsättningarna som 2020 inneburit.

⁶ Inklusive kommunala anslag 2 670 tkr

Folkrörelsearkivet i Västerbotten

Uppdrag

Den regionala kulturplanen utgör direktiv för genomförande av arkivets uppdrag.

Budget

År 2020 var det regionala anslaget för Folkrörelsearkivet i Västerbotten 1794 Tkr och det statliga anslaget var 319 Tkr. Totalt anslag inom KSM 2020 var 2113 Tkr.

Kommunalt anslag till verksamheten 2020 var 1 333 tkr.

Utvecklingsområden från kulturplanen riktade till barn och unga 2020-2023

Ökad tillgänglighet till arkiven Folkrörelsearkivet vill under kommande planperiod undersöka möjligheter till utökad närvaro, både i fysisk och digital form, i hela regionen. En viktig del i detta är att synliggöra informationsverksamheten för arkivbildare, att nå ut och ge råd i arkivfrågor till olika organisationer, exempelvis gällande digitalt födda handlingar men också genom att sprida den pedagogiska programverksamhetens räckvidd för att möjliggöra lärande och samtidigt öka kännedom om arkiv och allmänhetens tillgång till detsamma.

Ökad kännedom för samlingarna [...Ökad kännedom ger utöver nämnda fördelar möjlighet till utveckling av befintlig pedagogisk och utåtriktad verksamhet vilket i sin tur stärker arkivets roll i regionen och övriga samhället...]

Verksamhetens egna mål riktade till barn och unga 2020

Folkrörelsearkivet i Västerbotten ska vara en självklar källa till den västerbottniska folkrörelse- och föreningshistorien och till länets kulturarv. Folkrörelsearkivets mål är att vårda och bevara kulturarvet samt att följa, bevaka och dokumentera utvecklingen i samhället, och medverka i kunskapsuppbyggnad genom samverkan och utåtriktad pedagogisk verksamhet.

Verksamheten har även ställt upp delmål som de relaterar till den genomförda/planerade verksamheten. Se avsnittet genomförd/planerad verksamhet.

Arbete med Barnkonventionen

Folkrörelsearkivet i Västerbotten har inget beslut i verksamheten om att arbeta med barnkonventionen/ barnrättsperspektiv. Styrdokument inom verksamheten innefattar ett Barnrätts/ barnperspektiv då deras arkivpedagogiska arbete har ett uttalat barnperspektiv. Arbetet på området följs upp i verksamhetsberättelsen samt i rapporteringen i kulturdatabasen. De som arbetar inom verksamheten har inte genomgått någon utbildning om barnkonventionen och dess tillämpning. Enskilda medarbetare har utbildning i barnkonventionen men det är ingenting som genomförts i folkrörelsearkivets regi. Verksamheten tycker att det finns tillräckliga förutsättningar för att kunna diskutera och problematisera barnets rättigheter. Verksamhetens nästa steg i arbetet med barnkonventionen är ett arbete med att arkivpedagogiskt skolprogram där barnkonventionen och barns rättigheter utgör en central del. Den största utmaningen för konstkonsulentverksamheten på folkrörelsearkivet i Västerbotten är att skapa bra förutsättningar för arkivpedagogiken. Det som efterfrågas i form av stöd från regionen är projektmedel till internutbildning angående barnkonventionen samt workshops och enskilda satsningar för arkivpedagogiken.

Genomförd/planerad verksamhet för barn och unga

Verksamhetsstöd

Delmål: Verka för ökade resurser för att vidareutveckla verksamheten, såväl via ordinarie anslagsgivare som externa. Folkrörelsearkivet erhöll stöd från Skellefteå kommun för genomförande av *Arkivmysteriet* 15 för barn 7–12 år vid Berättarfestivalen år 2020. Medlen kunde emellertid inte nyttjas p.g.a. Covid-19. Ytterligare medel tilldelades i december 2020 Folkrörelsearkivet från Kulturrådet för utveckling av det arkivpedagogiska arbetet på Nordanå i

Skellefteå under pandemin. Projektet heter *Hållbara arkivbesök – i skola, fritid och i ett livslångt lärande i Skellefteå* och möjliggör bland annat anställning av en extra arkivpedagog som kan utveckla det pedagogiska arbetet vid FAV.

Kunskapsspridning

Delmål: Arrangera och medverka i aktiviteter i länet med föredrag och med utställningar av material ur arkivets samlingar. Sportlov i Forskarrum har genomförts med en lokalhistorisk skattjakt där 84 barn och unga deltog. Visning av arkivet för studenter och lärare från Ekonomisk historia Umeå Universitet har också genomförts där 5 barn och unga deltog. Uppspelning av poddavsnitt med en gymnasieklass från Maja Beskow-gymnasiet har också genomförts där 25 barn och unga deltog.

Sagofest på Nordanå, Barnkultur dagar på Nordanå, Barnens berättarfestival: Arkivmysteriet, Spelhåla på Höstlovet i Forskarrum Nordanå, Julkul i Forskarrum Nordanå vid Julmarknaden var planerat men var tvunget att ställa in på grund av pandemin.

Forskarservice

Delmål: Erbjud god och kvalificerad service till dem som vill ta del av samlingarna och därigenom nå ökat antal forskare och besökare. Forskarrum Nordanå är en samlingsplats för Folkrörelsearkivets publika verksamhet i Skellefteå och utgör en nod för arkivets samverkan med andra kulturarvsaktörer i kommunen. Här har Folkrörelsearkivet i Västerbotten, Företagsarkivet i Västerbotten och Skellefteå museum med Hålla hus skapat möjlighet att erbjuda besökare mer än 5000 hyllmeter lokalhistoriskt arkivmaterial från våra institutioner tillsammans med bred programverksamhet för alla åldrar och intressen med generösa öppettider och bemanning. I den utåtriktade verksamheten arbetar Folkrörelsearkivets arkivpedagog och arkivassistenten i lokalerna med skolprogram, guidade visningar, kurser, skollovsverksamhet och andra öppna verksamheter. Det totala antalet besökare i Forskarrum Nordanå var under året 1 538 varav 327 var barn och ungdomar.

Delmål: Öka kunskapen internt och externt om befintliga samlingar genom ökad inventering och förteckning av samlingar. Det lokalhistoriska ungdomsstipendiet delas ut årligen och är instiftat av Skellefteå museum, Folkrörelsearkivet i Västerbotten och Företagsarkivet i Västerbotten. Ändamålet med stipendiet är att uppmuntra och stimulera ungas intresse för lokalhistoria. År 2020 delades stipendiet ut till tre elever i årskurs 8 vid Norsjöskolans högstadium i Norsjö kommun. Eleverna fick 1000 kr vardera med motiveringen "För ett gott arbete och för fortsatt historisk nyfikenhet!".

Arkivpedagogik

Delmål: Utveckla pedagogiska metoder, arbetsätt och utåtriktade program för att öka förståelsen för samlingarnas innehåll och funktion för en bred allmänhet. Under året har arbetet fortsatt med utveckling av arkivpedagogiken och dess arbetssätt i både planering och fortbildning. Program för både äldre och yngre målgrupper har planerats, och ställts in p.g.a. Corona. Tidigare skapade skolprogram setts över, sorterats, kompletterats och dokumenterats i syfte att skapa ett kommande brett utbud av olika typer av skolprogram samt för att spara vår egen verksamhets historia. Under våren startade ett arbete om myten och verkligheten kring Finnforsrövarna tillsammans med Skellefteå museums antikvarie. Tillsammans togs ett föredrag fram för Berättarfestivalen 2020, som tyvärr ställdes in p.g.a. sjukdom och flyttas till 2021. Historien kommer framöver lyftas fram i skolprogram.

Delmål: Fortsätta att i Skellefteå i samarbete med övriga verksamheter på Nordanå erbjuda aktiviteter och program för barn och ungdom för att göra arkiv (folkrörelsearkivet), känt hos en yngre generation. Nordanå är i en fas av förändring. Verksamheter ändras och flyttar från Nordanå, främst med anledning av tillkomsten av SARA kulturhus och en omorganisation av Kulturskolan i Skellefteå dit många pedagoger är knutna. Under året har Skellefteå museums museipedagog, Museum Anna Nordlanders konstpedagog och Hemslojds konsulenten på

Handens hus/Kultur Skellefteå funnits tillgängliga på området. Verksamheter som planerats och ställts in under året där samverkan var planerad var Sagofesten, Barnkultur-dagarna och Julkul vid Nordanås julmarknad. Av det arkivpedagogiska arbetet i Forskarrum Nordanå har enbart lokalhistorisk skattjakt under sportlovet genomförts. Alla andra planerade utåtriktade program för en yngre målgrupp ställdes in p.g.a. Corona. I slutet av 2020 inleddes ett samarbete med Skellefteå museums museipedagog för utveckling av kulturarvpedagogiska skolprogram i samband med museets nya basutställning, som invigs hösten 2021. Planen är att program och fortbildningar för lärare ska lanseras under början av 2022.

*Delmål: Medverka i arkiv- och museipedagogiskt arbete i Umeå, med inriktning mot, framför allt, barn och unga. Som en del i projektet Demokratiska arkivet har ett närmare samarbete med museipedagogerna vid Västerbottens museum inletts. Syftet har hittills varit att lära av varandras verksamheter. På grund av svårigheterna att hålla programverksamhet i gång under året har samarbetet hittills främst varit fortbildande. I arbetet med podden *Livet i arkivet* som görs i projektet Demokratiska arkivet har Folkrörelsearkivets personal mött ungdomar från två av Umeås gymnasieskolor, som blivit*

medskapare av de två första poddavsnitt om *förbjuden kärlek*.

Samverkan för ökad kunskap

Delmål: Ökad samverkan lokalt, regionalt och nationellt. Projektet Demokratiska arkivet DA är ett samarbete mellan Folkrörelsearkivet i Västerbotten och Västerbottens museum, där förstnämnda part är projektägare. Projektet deltog i Berättarfestivalen i Skellefteå med ett program om arkiv och berättande. Det medskapande målet i projektet har än så länge begränsats (delvis p.g.a. pandemin) till Livet i arkivet, där två gymnasieskolor medverkade i de två första avsnitten om Förbjuden kärlek.

Pandemins påverkan

Folkrörelsearkivet har, framför allt påverkats av att den publika verksamheten har behövt ställas in eller ställas om. Arkivet har också varit stängt för fysiska besök både i Umeå och Skellefteå mellan den 1 april och mitten på augusti 2020 för att återigen stänga i december. Mellan dem stängda perioderna har arkivet endast varit öppet för bokade besök och leveranser. Även många av de planerade utåtriktade programmen för en yngre målgrupp har ställts in.

Statistik (andel barn & unga)

Under 2020 hölls totalt 18 aktiviteter varav 5 var riktade till barn och unga. Under 2020 hade Folkrörelsearkivet totalt besökare 465 varav 115 var barn eller unga.

*Under 2019 hölls totalt 65 aktiviteter varav 18 var riktade till barn och unga. Under 2019 hade Folkrörelsearkivet totalt 7 031 besökare varav 1 193 var barn eller unga.

Figur 15.1 det mörkgröna fältet är andelen aktiviteter som folkrörelsearkivet har genomfört under 2020 som är riktat till barn och unga.

Figur 15.2 det mörkröda fältet är andelen besökare hos Folkrörelsearkivet under 2020 som var barn och unga.

Företagsarkivet i Westerbotten

Uppdrag

Den regionala kulturplanen utgör direktiv för genomförande av arkivets uppdrag.

Budget

År 2020 var det regionala anslaget för Företagsarkivet 76 Tkr och det statliga anslaget var 157 Tkr. Totalt anslag inom KSM 2020 var 233 Tkr.

Kommunalt anslag till verksamheten 2020 var 192 tkr.

Utvecklingsområden från kulturplanen riktade till barn och unga 2020-2023

Gemensamma arkiv- och besökslokaler genom samverkan [...*Samordningsvinster finns gällande bevarande, digitalisering, pedagogisk verksamhet, bemanning och handlingarnas användbarhet...*]

Arbete med Barnkonventionen

Företagsarkivet i Westerbotten har inget beslut i verksamheten om att arbeta med barnkonventionen/ barnrättsperspektiv. Styrdokument inom verksamheten innefattar delvis ett barnrätts/barnperspektiv då verksamhetsberättelsen och verksamhetsplanen innefattar skrivelser om att tillgängliggöra för samt möta gruppen barn och unga. Uppföljning av arbetet görs årligen genom återkoppling av verksamhetsplanen. De som arbetar inom verksamheten har inte genomgått någon utbildning om barnkonventionen och dess tillämpning. Förutsättningar för att diskutera och problematisera barnets rättigheter beskrivs vara ej tillräckliga. Den största utmaningen för Företagsarkivet i Westerbotten är att det inte finns någon självklar koppling mellan barnkonvention och företagsarkiv.

Genomförd/planerad verksamhet för barn och unga

Forskarrum Nordanå har fortsatt att utvecklas under 2020. I forskarrum finns utrymme för gemensamma utställningar, rum för pedagogisk

verksamhet för barn och ungdomar och professionella forskare. I *Forskarrum* samarbetar Företagsarkivet i Westerbotten,

Folkrörelsearkivet i Västerbotten och Skellefteå Museum. På grund av rådande pandemi har *Forskarrum* varit stängt för besök under längre perioder under 2020. Det var 1538 besökare varav 327 var barn och unga.

Med Genus i norrländsk företagshistoria har handlat om avsaknad av kvinnors berättelser i arkiv, och vad det säger om normer och vårt samhälles utveckling och hur arkiv kan förändra sin verksamhet för att bli mer inkluderande arkiv. Resultaten blev ett digitalt skolprogram/lektionsunderlag *Vems historia berättas i arkiven* riktat till elever och lärare vid högstadiet och gymnasiet och affischen *Tips för inkluderande arkiv som riktar sig till annan arkivverksamhet*.

Lokalhistoriskt ungdomsstipendium utdelades i år till tre elever i åk 8 i Norsjö kommun. Alla fick 1000 kr vardera med motiveringen *För ett gott arbete och för fortsatt historisk nyfikenhet*. Det lokalhistoriska ungdomsstipendiet är instiftat av Skellefteå Museum, Folkrörelsearkivet i Västerbotten och Företagsarkivet i Westerbotten. Ändamålet är att uppmuntra och stimulera ungas intresse för lokal historia. Stipendiesumman delas ut årligen.

I sammanhanget ska vi också uppmärksamma att Företagsarkivet i Westerbotten medverkat i och initierat *arkivpedagogisk verksamhet* med olika aktiviteter till pedagoger, skolor, barn och ungdomar i Västerbotten.

Pandemins påverkan

På grund av pandemin har verksamhetens kontor varit stängt för besökare i längre perioder. Under pandemin har även flertalet programpunkter ställts in. *Forskarrum* där det finns utrymme för gemensamma utställningar samt pedagogisk verksamhet för barn, ungdomar och professionella forskare har även den på grund av pandemin varit stängt för besök under längre perioder under 2020.

Statistik

Ingen inrapporterad statistik 2020 eller 2019.

Barn och unga

Regionala kulturkonsulenter

Urfolket samer

Etniska och kulturell mångfald

Nationella minoriteter

Internationellt arbete

Folkbildning

Kulturarv och kulturmiljö

Jämlikt och tillgängligt kulturliv

Kulturell infrastruktur och utbud

Kultur och hälsa

Kulturella och kreativa näringar

Professionella kulturskapare och konstnärligt skapande